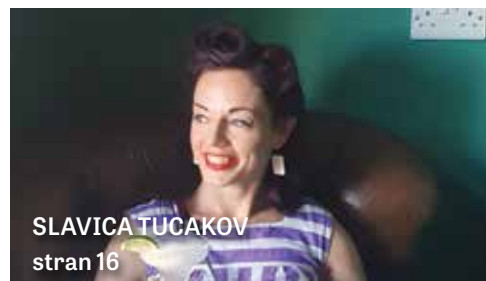
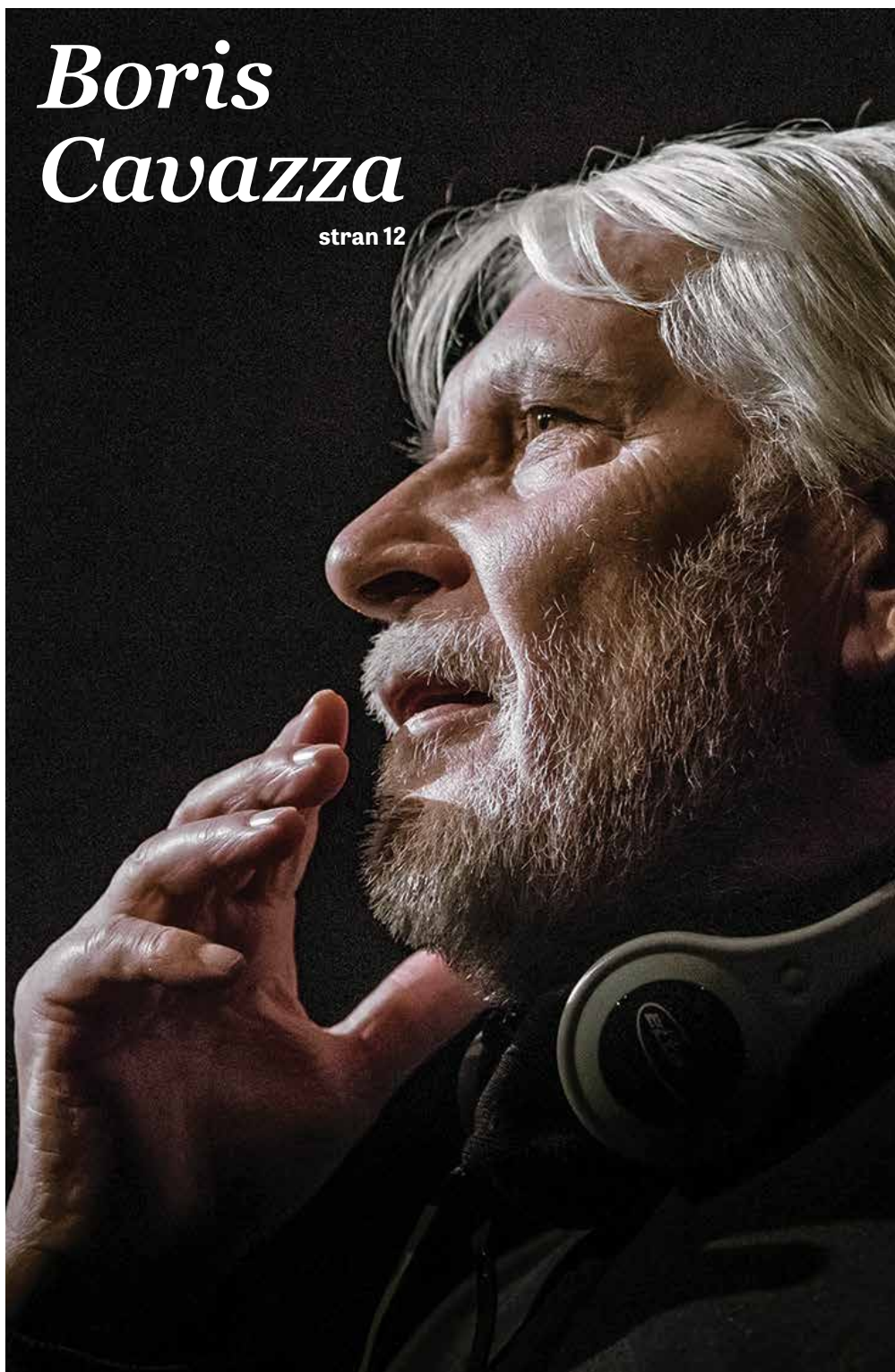

Boris Cavazza

stran 12

SLAVICA TUCAKOV
stran 16

ŽIGA MURKO
stran 18

LARA MEDVED
stran 24

BOBIČI
stran 46

stran 8

KAKO OBČINE TROŠIJO NAŠ DENAR

Inflacija in krediti iz čisto drugega sveta

*Več davkov, več prodanih
nepremičnin, višje plače
javnih uslužbencev in bogate
naložbe - predvsem na račun
davkoplačevalcev*

Statistični urad RS (SURS) je objavil, da je inflacijska stopnja v Sloveniji v letu 2024 znašala 1,9 odstotka. Za leto, ki se je komaj začelo, pa so številne ugledne inštitucije in organizacije, ki merijo gospodarska gibanja, napovedale, da bo gospodarska rast morda za kakšno desetinko višja. Banka Slovenije je za letos napovedala, da bo stopnja gospodarske rasti (ki je seveda nekaj drugega od inflacije, da ne bo pomote) 2,2-odstotna. UMAR, EBRD, IMF, Evropska komisija, OECD pa so evrskemu območju napovedali 2,2- do 2,6- odstotno stopnjo gospodarske rasti. Podatki so pomembni za lažje razumevanje dogajanja v konkretnem domačem (lokalnem) okolju in hkrati dobra osnova za preverjanje realnosti vseh teh napovedi. Vsi ti podatki namreč nakazujejo zanimiv pojav, da je namreč svet razdeljen tudi tako. V prvem svetu živita 2-odstotna inflacija in podobnoodstotna gospodarska rast. V drugem svetu pa smo tisti, ki odpiramo denarnice, prejemamo položnice, plačujemo davke,

hodimo v trgovine, na tržnice in plačujemo na vsakem koraku. Če hočemo s kančkom ironije in humorja razložiti in povezati ta dva sveta, je več kot pripraven odličen zapis Delovega novinarja Novice Mihajloviča, ki je v svoji kolumni z naslovom Inflacija nam je ušla ob ugotovitvi razhajanj med teoretično in praktično inflacijo v Delu zapisal nekaj modrih stavkov: »Morda pa je gospa Inflacija odšla drugam, tako kot po navadi ženske rade storijo, ko dojamemo, da jih jemljemo za samoumevne. Upajmo le, da ni zapustila dežele, ker bi se ji zdele tu predrago.« Novica Mihajlovič je ob tem dodal poročanje iz srbskega satiričnega spletnega portala Njuz, da je celo gospa Inflacija v Srbiji doživela šok vsakič, ko je šla po nakupih. Nesrečno gospo Inflacijo so za rastoče cene krivili vsi, zato je ušla drugam, saj se je preprosto počutila nezaželeno. Ob pregledu občinskih proračunov štirih istrskih občin se zdi, da je g. Inflacija pobegnila tudi iz Istre. Štiri občine, še posebej dve od teh, so si precej navzkriž z omenjeno »gospo«. Inflacija je eno, občinska poraba pa je v čisto tretjem svetu.

PIRANSKA OBČINA JE NAJBOLJ SKREGANA Z URADNO INFLACIJO

Še najbolj se zdijo skregani z Inflacijo v Piranu. Če ta znaša res dva odstotka, kot nam priznavajo in se pri tem pridušajo vsi najbolj resni in odgovorni analitiki (in nam s tem v veliki meri določajo tudi debelino kruhovih rezin), potem v Piranu ni take inflacije. V občinskem

svetu so sprejeli odlok o tem, kako bodo pobirali in delili naš denar. Z odlokom so svetniki zagotovili, da bodo letos pobrali (predvsem z davki, prispevki in nekaj malega s kaznimi ter prodajo premoženja) 46 milijonov evrov, to je 26 odstotkov več, kot so v proračun zbrali v lanskem letu. Hkrati so zagotovili, da bodo porabili kar 55 milijonov evrov ali 51 odstotkov več, kot so jih lani. Že ta temeljna podatka kažeta napihavalno (inflacijsko) razpoloženi piranski svet.

Razlika med prihodki in odhodki kaže, da piranskemu županu Andreju Koreniki za obljubljeni porabo manjka 8,7 milijona evrov, vendar je treba pri tem takoj upoštevati, da mu je v blagajni iz lanskega leta (ko je bil načrt občutno nižji) ni uspelo porabiti vsega in je na piranskem računu ostalo 5,75 milijona evrov. (Leto prej jim je ostalo 4,7 milijona na zadnji dan leta). V letu 2024 so poplačali dolg iz leta 2009, za katerega so letno plačevali 550.000 evrov. Konec decembra so v Piranu imeli 14,3 milijona evrov dolga, zato se bodo letos dodatno zadolžili še za 3,7 milijona evrov in bo občina zadolžena z več kot 18 milijoni evrov, kar jo bo umeščalo med prvo deseterico najbolj zadolženih slovenskih občin na prebivalca. Vsak Pirančan je bil lani zadolžen za približno 1000 evrov. Prihodnje leto pa se bodo zaradi gradnje novega lucijskega vrtca (naložba nekaj čez 14 milijonov evrov brez DDV) zadolžili še dodatno.

Lani so načrtovali, da bodo v občini prodali za sedem milijonov evrov nepremičnin, uresničili so 5,1 milijona prodanih občinskih nepremičnin. Letos so načrt prodaje nepremičnin povečali za tretjino na 9,3 milijona, saj med drugim računajo, da bodo vendarle prodali tudi občinska zemljišča za gradnjo poslovne stavbe Kaštel v Portorožu. Lani so namreč ta zemljišča dosegla ceno 2,5 milijona evrov, vendar kupčije z Vejsilom Hotom niso izpeljali, ker se je zapletlo pri sklenitvi pogodbe.

Iz naslova davka na nepremičnine so v občini predvideli za 5,2 milijona evrov pri-

hodkov, to je sicer za desetino manj kot v letu 2024, ko so zbrali večji znesek na račun nepravilnih nadomestil za uporabo stavbnega zemljišča iz prejšnjega leta (2023). Iz naslova glob so lani v proračun dobili 372.000 evrov, letos načrtujejo podobni znesek. Za plače občinskih uradnikov in funkcionarjev (vseh v upravi občine Piran je 74) bodo namenili 3.544.000 evrov ali 3.991 na zaposlenega. Tudi pri plačah uradnikov so v Piranu daleč od inflacije, v povprečju bodo te letos za 17 odstotkov višje.

VEČJE INVESTICIJE V PIRANU

Rekonstrukcija osnovne šole Sveti Peter (658.000 evrov), Športni park Portorož (4 milijone v dveh letih), Športni park Lucija (455.000), Dom vodnih športov Portorož (2 milijona evrov), portoroška promenada pred Trgom Prekomorskih brigad (212.000 evrov) in komunalna čistilna naprava Nova vas (420.000). Za vrtec Lucija čakajo letos na gradbeno dovoljenje.

BORIS
ŠULIGOJ

KOPER SE BO ZADOLŽIL ZA DODATNIH 10 MILIJONOV EVROV

Tudi koprška občina bo letos povečala porabo daleč čez priznana inflacijska gibanja, vendar nekaj zmerneje, s približno polovično stopnjo rasti od sosedov v piranski občini. Občinski proračun predvideva za 98 milijonov prihodkov (14 odstotkov več) in 114 milijonov odhodkov (28 odstotkov več kot leto prej. Presežek odhodkov znaša kar 15,8 milijona, tu je treba upoštevati, da je ob koncu leta 2024 ostalo na računih občine Koper za 9,5 milijonov evrov nerazporejenega denarja.

Lani je občina poplačala za 3 milijone evrov kreditov, ti so konec minulega leta znašali skoraj 29 milijonov evrov, vendar se bodo prav kmalu zadolžili za dodatnih 10 milijonov evrov, a bodo kljub temu na prebivalca zadolženi precej manj, kot so v Piranu. Čeprav je koprška občina približno trikrat večja od piranske, so lani prodali za vsega 4 milijone evrov premoženja, letos pa načrtujejo prodaje za 7,4 milijonov, kar je tudi krepko manj kot v Piranu.

Za plače funkcionarjev in javnih uslužbencev je načrtovanih 7,7 milijonov evrov, to je 12 odstotkov več kot leto prej. Za uslužbenke medobčinske uprave (predvsem redarje) pa bo namenjenih 10 odstotkov več. Skupaj z medobčinsko upravo imajo v Kopru zaposlene 203 javne uslužbenke in funkcionarje. Tudi povprečna plača bo glede na večje število zaposlenih z nižjimi prihodki občutno nižja, kot kažejo številke za piransko občino. Davki na nepremičnine bodo prinesli občini 12,7 milijonov ali le 2 odstotka več kot lani. Glob pa bo po načrtih za 570.000 namesto lanskih 520.000 evrov.

V KOPRU GRADIJO

Letos spomladi bodo obnovili gimnazijo in osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom Collegio dei Nobili (9,4 milijonov evrov), v naslednjih tednih bodo začeli z obnovo stavbe Libertas (za kulturne vsebine - 6,5 milijonov evrov), zgradili telovadnico OŠ Šmarje (4,4 milijone evrov), kopališče Žusterna (740.000 evrov), kanalizacijo v Poletičih, Belem kamnu in Gažonu (1,9 milijona evrov), kanalizacijo Škocjan (765.000 evrov), zadrževalnik Semedelska Bonifika (en milijon evrov), za gradnjo sončnih elektrarn na javnih objektih bo letos namenjenih več kot 1,4 milijona evrov, za oskrbo z vodo letos 1,3 milijona (od skupnih 6 milijonov evrov do 2029) in en milijon evrov za parkirišča.

V ANKARANU NIČ KREDITOV, ZA PLAČE PA 28 Odstotkov več

Občina Ankaran načrtuje letos 13,3 milijone prihodkov ali 18 odstotkov več prihodkov in 14,2 milijona evrov odhodkov ali 22 odstotkov več kot so porabili lani. Razlike je za 950.000 evrov, toda ravno toliko jim je ostalo na računu, kar pomeni, da so dobro uskladili

prihodke in porabo.

Občina Ankaran ni zadolžena in tudi ne načrtuje zadolžitve v tem letu, kar pomeni, da so tudi skrbni finančni gospodarji. Od MO Koper so podedovali le dolg (leasing v višini 1,1 milijona evrov) za vrtec, ki ga bodo poplačali do leta 2030. Lani so načrtovali za 4,5 milijonov evrov prodaje premoženja, vendar so prodali manj kot desetino načrtovanega, letos pa načrtujejo prodajo 4 milijone evrov premoženja. Iz naslova davkov na nepremičnine bodo prejeli 2,6 milijona evrov, kar je le odstotek več v primerjavi z lanskim letom. Glob so lani zbrali za 81.000 evrov, letos jih načrtujejo manj (79.000), ker računajo, da bodo občani in gostje bolj spoštovali predpise. Za plače in dodatke 35 zaposlenih v občinski upravi načrtujejo, da bo šlo 1,5 milijona evrov, to pa bo za skoraj 28 odstotkov več, kot so dali sredstev za plače v minulem letu.

ANKARANSKE NALOŽBE

Občina Ankaran bo letos namenila 1,8 milijona evrov za ambulante v Zdravstvenem domu Ankaran, kakih 1,2 milijona evrov pa bodo namenili za večje obnove cest, od tega največ za Železniško cesto.

IZOLSKA OBČINA ZADOLŽENA 11 MILIJONOV EVROV

V izolski občini so decembra bistveno popravili proračunski načrt za 2025. Prihodkov naj bi imeli za 27,5 milijonov ali 14 odstotkov več, kot so jih imeli lani, odhodkov pa 30 milijonov ali 28 odstotkov več. Razlika ne bi smelo biti težko pokriti, saj jim je ob koncu leta ostalo na računih občine za 2,6 milijona evrov nerazporejenih sredstev. Izolska občina je finančno veliko skromneje naravnana kot sosednja piranska, čeprav je po številu prebivalcev (16.500)

precej podobna piranski občini (18.000). Izolska je tudi manj zadolžena, saj načrtuje to leto za 2,2 milijona evrov nove zadolžitve, lani je poplačala 1,4 milijona evrov dolgoročnega kredita, skupni občinski dolg pa bo letos znašal 11 milijonov evrov, to je manj kot dve tretjini zadolžitve piranske občine. Med vsemi štirimi občinami so najbolj previdni pri prodaji občinskega premoženja. Načrtujejo, da bi prodali le za 2 milijona evrov nepremičnin (za pol manj kot bistveno manjša ankaranska občina), vendar je to še zmeraj za 56 odstotkov več, kot so zemljišč prodali lani, ko so jih za 1,27 milijona evrov. Davka na premoženje naj bi imeli za 3,2 milijone ali 8 odstotkov več od lani uresničeni, od glob naj bi prejeli 300.000 ali enako kot lani. So pa zato optimistični s plačami, saj nameravajo za plače in druge plačne dodatke nameniti 2,7 milijona evrov ali četrtno več, kot so jih namenili lani.

IZOLSKÉ INVESTICIJE SO SKROMNE
Čistilna naprava v Kortah (1 milijon evrov), druga faza Gasilskega doma Izola (540.000 evrov), umetna trava na mestnem stadionu (520.000), obnova hiše Zanon (480.000), zbirni center Južne ceste (430.000 evrov).

INVENTURA

Pregled finančnih načrtov štirih istrskih občin zbuja skrb. V štirih občinah živi približno 91.000 ljudi, v občinskih upravah istrskih občin je zaposlenih približno 380 javnih uslužbencev in funkcionarjev. Občine naj bi po sprejetih proračunih porabile 213 milijonov evrov. Verjetno jih bodo uspeli porabiti kakih deset odstotkov manj. Toda na dlani je, da se javna poraba v lokalnih skupnostih požvižga na deklarirano inflacijo in številne racionalizacije, v katere so prisiljeni plačniki te porabe. Ta poraba prispeva k številnim podražitvam, k višji inflaciji od tiste, ki jo razglašajo, zaradi njene neučinkovitosti pa v marsikateri postavki siromaši prebivalstvo.

Če daješ poziciji moči prednost pred načeli, potem to ni dober obet

NATAŠA FAJON

Decembra je v Restavraciji Marina Portorož potekal 5. poslovni brunch, na katerem se je Tomaž Perovič pogovarjal z nekdanjima predsednikoma Republike Slovenije, g. Milanom Kučanom in dr. Danilom Türkom.

Organizatorja - Restavracija Marina Portorož in časopis ter spletni portal ObalaPLUS - sta si sicer večer zamislila kot tristranski pogovor nekdanjih predsednikov države, zato je Tomaž Perovič povprašal predsednika Kučana, če je tovrstna zamisel tako nemogoča, kot je bila včasih tekma novinarjev, da bi v isti studio spravili prvega predsednika samostojne Slovenije in Janeza Janšo. Predsednik Kučan ni bil presenečen nad vprašanjem in njegov odgovor je bil kratek in jasan.

»O čem naj bi tak pogovor tekel? O zborovanjih pred sodiščem? To bi bila recimo zanimiva tema ... Ne vidim kakšne koristi od tovrstnih pogovorov, ker gre za besedo proti besedi, laž proti trditvi, da to ni res. Kakšna korist je potem od tovrstnega pogovora? Pogovori imajo smisel, če se ljudje pogovarjajo o problemu z argumenti,« je dejal.

Ker so ga nedavno videli s predsednikom vlade Robertom Golobom, je gospod Kučan pojasnil tudi to, kako je prišlo do njunega snidenja.

Oba nekdanja predsednika sta člana Madridskega kluba, Danilo Türk pa je ves čas vpet še v delo OZN. Ena izmed njegovih nalog je priprava strategij, ki naj bi dolgoročno omogočile več miru na svetu. Pri tem je marsikdaj treba pripraviti do pogovora popolnoma spri strani.

»Pri vseh primerih je pomembno vprašanje trenutka in položaja tistega, ki bi rad nekaj naredil za mir. Tu je veliko vprašanj, vezanih na tehniko mediacije, na položaj mediatorja in seveda še veliko bolj na politični položaj v regiji in svetu. Človek po svojih močeh pomaga, čudeži se pa ne dogajajo,« je odkrito odgovoril Türk.

Predsednik Kučan je imel v svoji politični karieri velikokrat opravka z ljudmi, ki se niso želeli pogovarjati, ampak so želeli zanetiti vojno. Ima svet v letu 2025 kakšne možnosti za mirnejše življenje? Njegova projekcija za mir ni bila ravno obetavna. Zmotila ga je namreč izjava novega sekretarja NATA o tem, da moramo Ukrajino usposobiti, da se bo pogovarjala s pozicije moči.

»Kaj bi me zadovoljilo? Če bi rekel, da je treba Ukrajini še naprej pomagati, vsestransko, tudi z orožjem, da se bomo lahko vsi skupaj, tudi v Ukrajini, pogovarjali na ravni načel med-

narodnega prava kot platforme za rešitev tega konflikta. Če daješ poziciji moči prednost pred načeli, potem to ni dober obet,« je bil jasen Kučan.

Še manj možnosti za mir vidi predsednik Kučan na Bližnjem vzhodu, četudi so Trumpa polna usta obljub o tem, da bo skušal pogasiti ta žarišča konfliktov.

»Njegov interes pa je, da odstrani vse tiste moteče točke, ki jemljejo po nepotrebnem energijo, da bi se lahko usmeril v reševanje njegovega glavnega konflikta; to je konflikt s Kitajsko. Tudi ukrajinsko vojno vidim v tej funkciji, se pravi tudi Rusijo umaknit kot moteč dejavnik,« je o Trumpu dejal Kučan.

Predsednik Türk ameriškemu predsedniku vsekakor želi dati priložnost, čeprav dvomi v njegov uspeh, predvsem zaradi vojaškega industrijskega konteksta, ki po njegovih besedah pravzaprav vodi ZDA.

»Vprašanje je, kaj lahko predsednik Trump v teh razmerah naredi. Vsekakor ga je treba podpreti v poskusu, da konča vojno v Ukrajini, ampak spet bomo imeli to iluzijo - mir s pozicije moči. To je velika obsesija v ZDA ... Mi smo za mir, ampak s pozicije moči. Mi moramo nekako delovati zmagovalno. Ne verjamem, da se da tako doseči trajni mir v Ukrajini,« je pojasnil.

Se lahko vojna razširi? Pride do nas? V zadnjem času poteka preverjanje zaklonišč, na katere smo rade volje pozabili. Predsednik Kučan je to dogajanje opisal kot vojno histerijo, ki je pod vplivom ZDA zajela Evropo. S predsednikom Türkem sta bila podpisnika prvega apela, da je treba vojno končati, od vodilnih evropskih politikov pa do nedavnega besede mir ni bilo slišati, je bil oster.

»Treba se je pripraviti na vojno, treba je omejiti Putinovo možnost, da bi zasedel baltske države in potem Poljsko. Zakaj je to potrebno? Če bi bil odgovor, da je treba Ukrajini pomagati, ker so tam kršene temeljne vrednote, ker je kršeno mednarodno pravo, ker se tam poskuša degradirati vse to, kar je zahodni svet gradil od konca 2. svetovne vojne, bi bilo to zame povsem dovolj. Če pa rečeš, da se v Ukrajini brani demokracija in evropski način življenja, je to zame neprepričljivo,« je dejal.

Ukrajina je namreč najbolj korumpirana država v Evropi, kjer se kršijo človekove pravice, je dodal.

»Sem optimist, do rešitve konflikta bo enkrat prišlo, koliko pa bo še žrtev, je drugo vprašanje. EU - in znotraj nje Slovenija - prevzema moralno odgovornost za sleherno življenje, ki se tam na fronti izgublja,« je bil oster Kučan.

Po besedah strokovnjaka za mednarodne odnose Danila Türka se pravi vzrok za vojno vihro skriva v NATU, ki se širi predaleč.

»Ideja o širitvi NATA na Ukrajino in Gruzijo je huda strateška napaka, ki stane ogromno življenj in materialnih izgub in ogroža svetovni mir. O tem je na političnem parketu težko na glas govoriti. Če bi se v Evropi uredila neka varnostna arhitektura, ki bi odpravila problem, ki je nastal s ponujanjem članstva Ukrajine in Gruzije v NATU, potem bi lahko tu nastal trajnejši mir. Dokler tega ne bo, vidim zelo malo priložnosti zanj. Možno je neko premirje, prekinitev spopadov, proces pogajanj, za trajni mir pa prave priložnosti v tem trenutku ne vidim,« je pojasnil.

V zaključku se je pogovor vrnil v našo bližino. Predsednik Kučan se je namreč dotaknil dodelitve resorja za širitev EU slovenski komisarki Marti Kos. Za razliko od uradne slovenske politike, ki je z resorjem zadovoljna, se sam tega ne veseli. Kot je iz-

postavil, Marta Kos ni slovenska komisarka, temveč komisarka Evrope.

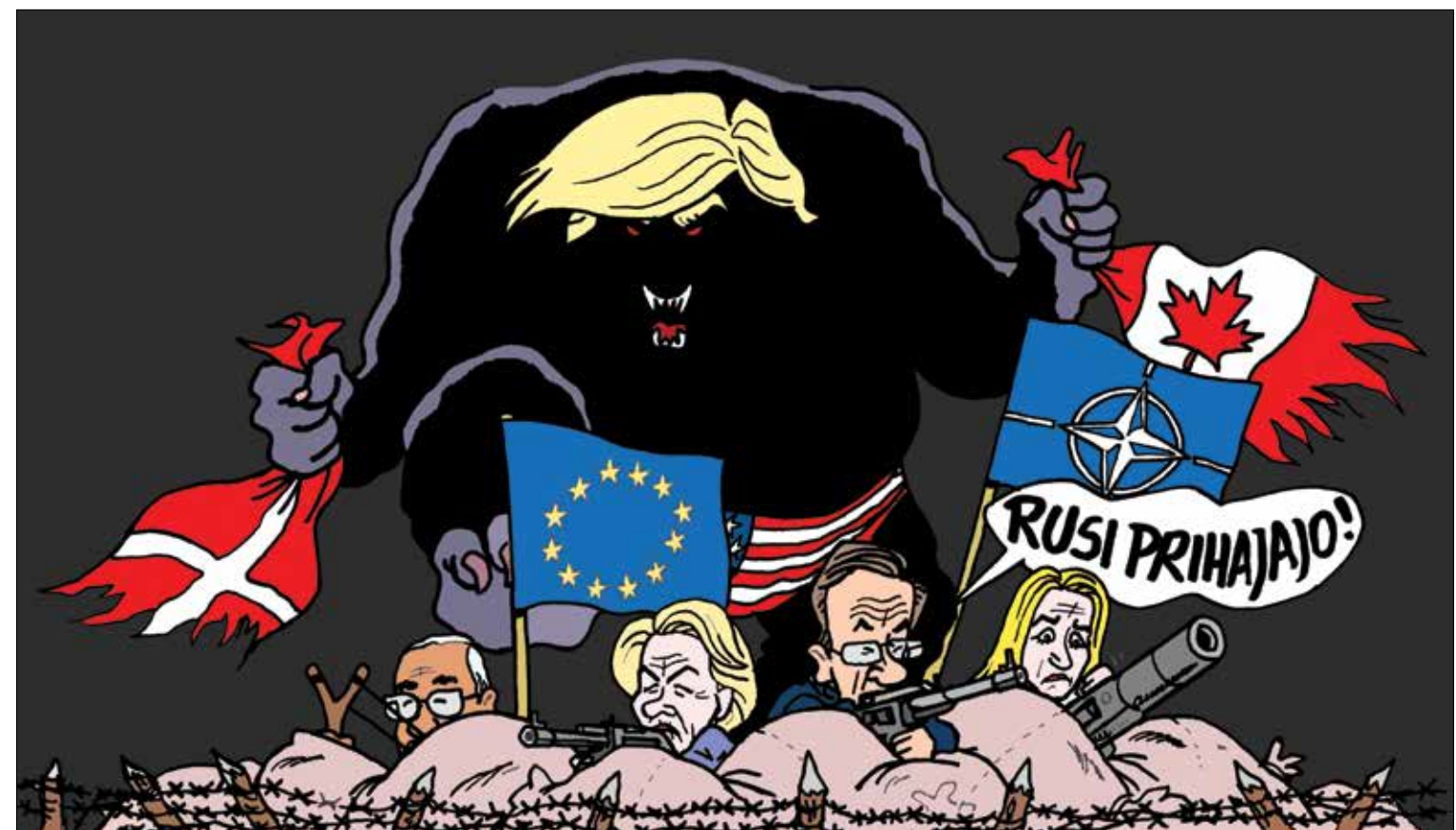
»Slovenija pa bo nosila odgovornost za to, kar ona bo ali, se bojim, česar ne bo mogla - kljub angažiranju in veliki dobri volji - narediti,« je dejal.

Na Balkanu se namreč znova lomijo geostrateški interesi Amerike, Rusije, Turčije in čedalje bolj tudi Kitajske. Kučan je priznal, da dvomi tudi o tem, ali je bilo priznanje neodvisnosti Kosova, pravilna odločitev.

»V tistem trenutku je bila dobra, ampak dolgoročno ... Ali sta možni dve albanski državi s skupno mejo? Če se torej to spremeni v eno državo, kaj to pomeni za ravnovesje sil na Balkanu in kaj z vidika geostrateških interesov,« je pojasnil.

Za konec je delil še izkušnjo z nekdanjim predsednikom Evropskega sveta, s katerim je govoril za potrebe analize o razmerah v BiH. Ta mu je pojasnil, da je na Balkanu ključna država Srbija, češ da jo je treba kot regionalno silo sprejeti v EU, nato pa nanjo prenesti odgovornost za pacifikacijo Balkana.

»Sem mu rekel ... Gospod predsednik, če na Balkanu začnete govoriti o regionalnih silah, ste samo še korak do vojne, ker tudi Hrvatje mislijo, da so regionalna sila in čedalje bolj tudi Albanci.«

Revizija parkirnih abonmajev v občini Piran

JAVNO PODJETJE OKOLJE PIRAN JE V PONEDELJEK, 27. JANUARJA, PRIČELO S POSODOBITVIJO EVIDENCE IMETNIKOV PARKIRNIH ABONMAJEV. TA JE PO OCENI UPRAVLJALCA PIRANSKIH JAVNIH PARKIRIŠČ POTREBNA ZARADI ZAGOTAVLJANJA VEČJE PREGLEDNOSTI IN PRAVILNOSTI PRI DODELJEVANJU PARKIRNIH DOVOLILNIC, KAR BO PRIPOMOGLO K OPTIMIZACIJI PARKIRNIH KAPACITET IN ZMANJŠANJU PREOBREMENJENOSTI PARKIRIŠČ.

V času trajanja revizije podaljševanje abonmajev preko aplikacije Easy-park ne bo možno. Imetniki se morajo po poteku veljavnosti abonmajev, aktiviranih v letu 2024, za podaljšanje oz. zagotovitev nove dovolilnice osebno zglasiti v upravni stavbi Okolja Piran na Arzah ter predložiti

dokazila o upravičenosti do abonmajev.

KAJ POTREBUJETE OB OBISKU?

Veljavno prometno dovoljenje, iz katerega je razvidno lastništvo vozila, za katerega se izdaja abonma.

Veljavni osebni dokument, ki je lahko potni list, osebna izkaznica ali vozniško dovoljenje.

Dodatna dokazila, glede na vrsto abonmaja (potrdilo občine, potrdilo o zaposlitvi ali pogodba o uporabi priveza).

Okolje Piran bo predvidoma **februarja** izvedlo tudi **revizijo parkirnih abonmajev za mesto Piran**.

Imetniki dovolilnic bodo o datumu začetka preverjanja obveščeni v naslednjih tednih.

Za morebitna vprašanja ali dodatno pomoč se lahko uporabniki obrnejo na elektronski naslov jasminda.dulai@okoljepiran.si ali pokličejo na telefonsko številko **05 617 50 36** v času uradnih ur.

ČASOVNICA POTEKA REVIZIJE

Mesec	Kategorija uporabnikov	Dokazila, ki jih je treba predložiti
FEBRUAR	Stanovalci z abonmaji za parkirišča na območju TPC-ja	Potrdilo Občine in osebni dokument
	Zaposleni z abonmaji za parkirišče pri športni dvorani Lucija	Potrdilo o zaposlitvi in osebni dokument
	Pravne osebe z abonmaji za parkiranje v Portorožu	Potrdilo o zaposlitvi in osebni dokument
	Zaposleni z abonmaji za parkirišča pri Osnovni šoli Lucija in vrtcu Morje	Potrdilo o zaposlitvi in osebni dokument
MAREC	Stanovalci z abonmaji za parkirišča med pošto Lucija in Mercatorjem pri Podvozni cesti	Potrdilo Občine in osebni dokument
	Zaposleni z abonmaji za parkirišča na območju TPC-ja	Potrdilo o zaposlitvi in osebni dokument
	Zaposleni z abonmaji za parkiranje na Seči	Potrdilo o zaposlitvi ali pogodba o uporabi priveza in osebni dokument
APRIL	Stanovalci z abonmaji za parkiranje na parkirišču nasproti Bučkota	Potrdilo Občine in osebni dokument
	Zaposleni z abonmaji za parkirišča v Strunjano	Potrdilo o zaposlitvi in osebni dokument
	Stanovalci z abonmaji za parkirišče pri športni dvorani Lucija	Potrdilo Občine in osebni dokument
	Imetniki enotnih abonmajev za Strunjan, Sečo in Fieso	Osebni dokument (potni list, osebna izkaznica ali vozniško dovoljenje)

Attività della Comunità nazionale Italiana

RTV CAPODISTRIA: MEZZI E PROGRAMMI CONFERMATI, LAVORARE PER L'AUTONOMIA DI RTV CAPODISTRIA

Il Consiglio di programma della RTV di Slovenia ha approvato il piano di produzione e gestione dell'ente per il 2005. Cessa così l'esercizio provvisorio, entrato in vigore in dicembre quando una prima approvazione non era passata. L'intero ente necessiterà per il suo regolare funzionamento oltre 154 milioni di euro. Da una parte incoraggia l'aumento del canone RTV, dall'altra nuove incognite arrivano con l'aumento dei salari nel pubblico impiego. Nello scorrere l'elenco delle trasmissioni previste - nuove sono quelle nel comparto intrattenimento - non è sfuggita la limitazione proposta per i programmi italiani di Radio e Tv Capodistria, ai quali venivano interdette le uscite in Croazia, nel territorio, quindi, in cui vive l'altra parte della CNI. L'immediata azione congiunta dei massimi esponenti dell'etnia hanno scongiurato il pericolo. "Quest'anno c'è stato molto da fare poiché è apparso chiaro che le cose

non stanno andando nel verso voluto. Siamo riusciti a salvare il piano di produzione in extremis, ponendo rimedio a quella che è stata per la prima volta un'ingerenza diretta nell'autonomia dei programmi radio e tv. Quando lo abbiamo fatto presente al Consiglio di programma siamo riusciti a modificare la dicitura con l'aiuto dei consiglieri stessi, ma in ultima istanza anche con la decisione della presidente del CDA di fare marcia indietro e ritornare alla normalità" ha rilevato Alberto Scheriani, presidente del Comitato dei programmi italiani. "Vogliamo ringraziare il governo sloveno per aver messo a disposizione maggiori mezzi per la CNI. Nostro desiderio è lavorare fin da subito per gettare le basi del prossimo piano di produzione per il 2026. Vorremo aprire la strada per giungere con il governo e con la RTV nazionale a finanziamenti diretti dello stato, che cancellino l'insicurezza vissuta nei mesi e

€

negli anni passati a Capodistria. Ciò darebbe tranquillità nel lavoro delle redazioni e dei singoli giornalisti" ha precisato ancora Scheriani. Ad impegnarsi in prima persona per rendere il piano di produzione consone alle necessità di RTV Capodistria e al suo ruolo, è stato Andrea Bartole, che nel massimo organismo della RTV Slovena rappresenta la CNI. "I mezzi garantiti per il 2025 sono sui valori dell'anno precedente e quindi i programmi italiani hanno la garanzia di avere a disposizione le stesse risorse. Per quanto riguarda il raggio d'azione delle redazioni capodistriane in Croazia, le limitazioni previste sono state rimosse. Da rilevare che non avrebbero significato tagli automatici nel bilancio, ma aver ottenuto la reintroduzione del ruolo delle emittenti radiotelevisive per tutta la CNI in Slovenia e Croazia consente di operare senza cambiamenti. Per il 2026, entro il prossimo autunno vanno impostate le basi per far sì che le risorse del governo e della RTV nazionale non siano inferiori, ma sarebbe giusto ragionare anche in termini di un'autonomia dei programmi minoritari" ha rimarcato il consigliere Bartole. Ascoltando i dibattiti sul piano di produzione a Lubiana, è stato facile rimarcare un sostegno molto ampio del Consiglio al ruolo che Radio e Tv Capodistria hanno sempre svolto sia in Slovenia sia in Croazia. "Abbiamo la fortuna che in questo mandato il Consiglio RTV dimostri grande sensibilità per i programmi italiani e ungheresi. Altrettanto attento alla tutela dei diritti minoritari è il presidente Goran Forbici. Da qui la comprensione del Consiglio per il ruolo specifico dei programmi italiani prodotti a Capodistria, messo in dubbio in un primo tempo dai documenti presentati a Lubiana e poi modificati" ha commentato ancora Andrea Bartole.

IL DEPUTATO FELICE ZIZA: PROSEGUIRE IL LAVORO IMPOSTATO

Il deputato della CNI al Parlamento di Lubiana, Felice Ziza, ha concluso il 2024 valutando in modo positivo l'anno appena concluso e buone le prospettive per il 2025. Ha definito molto valide le collaborazioni tra le istituzioni minoritarie, i rapporti con i vertici politici sloveni, ma servono ulteriori passi avanti per consolidare il rispetto dei diritti minoritari. Su questo versante la CNI in Slovenia pone in risalto la questione delle carte d'identità. La soluzione grafica del documento ha relegato in terzo posizione le iscrizioni in italiano (dopo lo sloveno e l'inglese), è assolutamente inaccettabile - hanno rilevato sia Ziza che il suo omologo di nazionalità ungherese Ferenc Horvath. Vari riunioni per tentare di trovare una soluzione in armonia con la carta costituzionale, che dà alle lingue italiana ed ungherese pari dignità dello sloveno nei territori nazionalmente misti, non hanno dato alcun risultato tangibile. Anzi, da Ministero degli interni è stato rilevato che un'eventuale sostituzione delle carte d'identità già rilasciate ossia la correzione del modello

pronto per essere usato, causerebbe spese insostenibili per le casse statali. In accordo con la CAN Costiera il dottor Ziza ha deciso di rivolgersi alla Corte costituzionale per contestare le attuali carte d'identità. Un'altra questione purtroppo sempre d'attualità è la posizione di Radio e Tv Capodistria, l'autonomia finanziaria e decisionale dei due programmi italiani. Di fronte alla crisi dell'intero sistema radiotelevisivo nazionale, anche Capodistria rischiava contraccolpi soprattutto sulla presenza dei suoi giornalisti in Croazia, pericolo scongiurato in extremis grazie all'azione congiunta della CAN Costiera e del suo presidente Alberto Scheriani, del Consigliere CNI nel Consiglio RTV Andrea Bartole e del deputato stesso. Decisivo l'intervento del governo, che si presenta nuovamente come garante dei diritti acquisiti delle Comunità nazionali nel campo dell'informazione e che collabora nella soluzione dei problemi che insorgono nei rapporti tra RTV nazionale e RTV Capodistria. Su tutto ciò s'innesta la visibilità di Tv Capodistria in Croazia, nelle zone dove vive la Comunità nazionale italiana. Le ultime notizie a riguardo sono positive e si va verso un mantenimento della presenza sul satellite e sulle piattaforme digitali croate. Ziza continua a caldeggiare l'idea di includere Radio e Tv Capodistria

tra le istituzioni comuni della CNI in Slovenia e Croazia, dando stabilità e continuità al suo sostegno anche nel vicino Paese. Servirebbe la stipula di un accordo sloveno-croato per definire i dettagli, in base al Memorandum trilaterale del 1992 tra Italia e Slovenia e Croazia che prevedeva accordi bilaterali a tutela delle rispettive minoranze. Roma e Zagabria lo hanno sottoscritto nel 1996, Lubiana ha espresso recentemente interesse a farlo con gli Stati confinanti, ma finora nulla si è mosso. Servirebbe il sostegno del vicepresidente del Sabor, Furio Radin. Ziza auspica che prossimamente si apra un tavolo di lavoro tra Unione Italiana, CAN Costiera e appunto i due deputati della CNI, valutando se e come includere nell'accordo anche le redazioni italiane di Radio Pola e Radio Fiume. Sul versante interno sloveno Ziza è tornato, dopo le vacanze di Capodanno, a svolgere le sue mansioni di deputato e capogruppo delle Comunità nazionali alla Camera di stato. In questo ruolo ha partecipato alla prima tornata di consultazioni promossa dalla Presidente della Repubblica, Nataša Pirc Musar, per individuare il nuovo difensore civico. Circa una dozzina i candidati presentatisi, ridotti a quattro dopo una prima verifica delle competenze. Manca ancora la necessaria convergenza di vedute su un nome, che gli garantirebbero i 60 voti necessari alla Camera per la sua elezione. I partiti di maggioranza si stanno ancora coordinando e aspetteranno le loro decisioni anche i deputati delle due etnie. Ferma ancora la scelta del governatore della Banca nazionale. Le consultazioni in merito si svolgeranno nelle prossime settimane.

CAN ANCARANO: Ottenuta la nuova sede

I connazionali di Ancarano hanno concluso il 2024 più ricchi della loro nuova sede. Come comunicato dalla Presidente, Linda Rotter Pribac, è stato sottoscritto con il Comu-

ne l'accordo per la cessione alla CAN e alla Comunità degli italiani ancaranesi dell'intero primo piano della palazzina in Via Bevk, già domicilio delle due istituzioni minoritarie. Dopo i necessari lavori di riadattamento, la sede sarà riempita di contenuti. Incoraggia la sua collocazione ottimale nello stesso stabile dell'asilo ita-

liano, alla biblioteca comunale e del centro intergenerazionale. Ciò consentirebbe alla CAN e alla CI di sviluppare meglio le proprie iniziative, diventando ancora di più un valore aggiunto sulla scena culturale e delle attività sociali ad Ancarano.

CAN COSTIERA: Depositati i programmi per la base economica 2025

Il programma per il sostegno delle attività economiche della CNI è stato depositato a Lubiana alla fine dello scorso anno. Si tratta di quattro misure. "Vi saranno dei bandi di concorso per il cofinanziamento di iniziative imprenditoriali. Qui il valore massimo dei singoli progetti è stato aumentato a 12 mila 500 euro e per il primo anno avremo a disposizione 130 mila euro. Sarà possibile pertanto realizzare almeno una decina di progetti" ha rilevato il segre-

tario della CAN Costiera, Andrea Bartole. "La misura 2 rimane a disposizione delle nostre istituzioni- CAN, Comunità degli Italiani e Unione Italiana, nonché alle Associazioni della CNI. Negli anni sono stati realizzati molti progetti e, quindi, lo strumento risulta efficace. È stata aggiunta una misura 3, specifica per il rifacimento di Palazzo Tarsia. Qui sono previsti mezzi, spalmati in quattro anni, con i quali si vogliono realizzare gli interventi necessari per fare dell'edificio la sede della CAN Costiera, del Centro culturale Combi, della CAN di Capodistria e di altre Associazioni che ne esprimano il desiderio. La misura 4 servirà al finanziamento del programma stesso, come le spese materiali e per i salari di chi lavora ai progetti, quindi al funzionamento dell'intera organizzazione. Il documento

è già in fase di armonizzazione tra i vari ministeri competenti e entro l'inizio di febbraio dovrebbe essere approvato dal governo. Farà seguito l'invio dei contratti alla CAN Costiera e da lì in poi sarà possibile pensare alla pubblicazione dei bandi. Da rilevare che nel precedente programma i mezzi annuali erano pari a circa 300 mila euro, mentre adesso la cifra raggiunta anche grazie all'accordo di collaborazione tra l'esecutivo e il deputato Felice Ziza, raggiunge i 500 mila euro con un sostanziale aumento dei mezzi disponibili" ha concluso Bartole.

Eventi culturali: la AIAS pubblica un nuovo libro con CD in allegato

L'Associazione AIAS, che si occupa di arte e spettacolo, ha presentato a metà gennaio il suo nuovo progetto editoriale. Si tratta del libro in dialetto istroveneto Giro de aria in Calegaria, firmato da Sergio Settomini, già giornalista per lunghi anni di Tv Capodistria,

una delle anime dei concerti di Folkest a Capodistria e del progetto musicale, sempre in vernacolo, con il gruppo Calegaria. A Palazzo Gravisi il volume è stato avvicinato al pubblico, mettendo in evidenza le sue tematiche che ricalcano in modo satirico la vita di ogni giorno nelle nostre contrade. Il volume prende spunto dall'omonimo testo teatrale, scritto nel 2011 e che al Concorso Istria nobilissima aveva ottenuto una menzione onorevole. Da ora in poi è a disposizione di

chiunque voglia riadattare il testo e portarlo in scena. In allegato è stato pubblicato anche un CD con quattro canzoni di Settomini, sempre in dialetto, arrangiate da Leonardo Klemenc e interpretate dal cantante Stefano Hering e dal chitarrista Piero Pocecco.

Nepredvideni naravni pojavi bodo ključni pri dokončanju drugega tira

75 ODSOTOKOV TRASE DRUGEGA TIRA DIVAČA-KOPER POTEKA POD ZEMLJO, KAR POMENI, DA SO GEOLOŠKE RAZMERE VEDNO BILE ENA IZMED NAJVEČJIH NEZNANK PROJEKTA. ČE TEMU DODAMO KRAŠKI TEREN, ZNAN PO PODZEMNIH JAMAH, KAPNIKIH IN BREZNIH, JE JASNO, DA SE NEPRIČAKOVANI IZZIVI LAHKO RAZKRIJEJO ŠELE MED GRADNJO. OB PREMOSITIVAH VELIKIH KRAŠKIH JAM ZDAJ ŠE VEČJE IZZIVE POVZROČAJO POMIKI POBOČJA NA ENEM DELU TRASE.

Na trasi drugega tira je bilo pred gradnjo geološko raziskanega manj kot 2 % terena, kar je več kot pri primerljivih infrastrukturnih projektih. Vse ostalo je neznanka, ki se lahko odkrije samo med gradnjo oz. v času izvedbe del. Zavedati se moramo, da raziskave vrtin premera 10 cm pokažejo natančno stanje izključno tega področja desetih centimetrov. To pomeni, da so lahko včasih na oddaljenosti le nekaj metrov od mesta preiskave geološke razmere zelo drugačne. Čeprav so bile predhodne raziskave torej precej obsežne, pa te niso v nobeni fazi pokazale vse kompleksnosti terena, prav tako pa niso pokazale premikanja terena. Nemogoče je namreč vnaprej predvideti vse dejavnike, kar postavlja dodatne izzive pred družbo 2TDK, izvajalce, inženirje ter projektantsko ekipo.

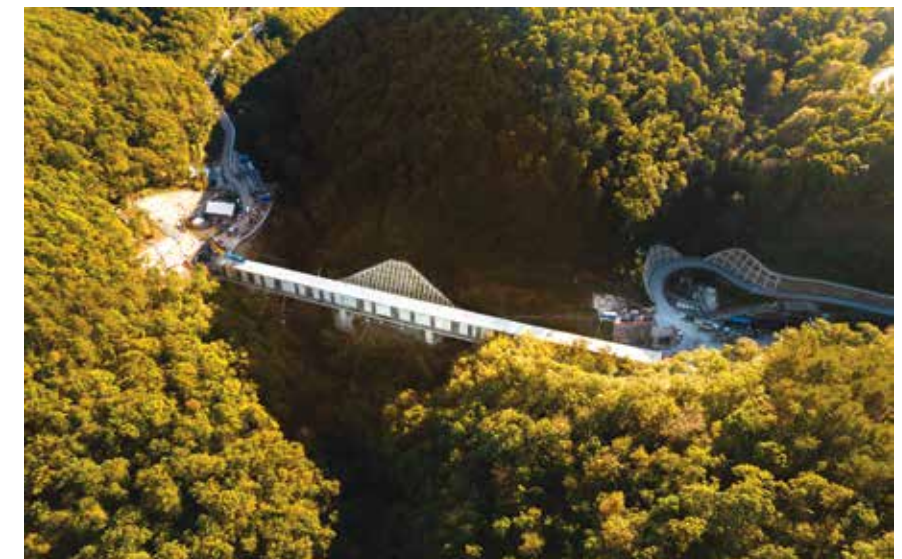
POMIKI V DOLINI GLINŠČICE BODO VPLIVALI NA IZVEDBO DEL NA TEM OBMOČJU

Konec septembra so bili izmerjeni pomiki na oporniku viadukta Glinščica, ki so bili posledica premika celotnega pobočja pri predoru Lokev (T1). Velikost pomikov je izmerjena v milimetrih na mesec, je pa družba 2TDK z vidika zagotavljanja dodatne varnosti uvedla dodatne preventivne ukrepe in meritve za spremljanje stanja.

Za zaščito pred nadaljnimi pomiki opornika viadukta bodo v neposredni bližini pred predorom Lokev (T1) izvedeni betonski piloti globine 28 metrov. Gre za sanacijski ukrep, ki bo za določeno časovno obdobje vplival na dokončno izvedbo del na tem območju. Sanacijski ukrepi in dodatne meritve so namenjeni varovanju zgrajenih infrastrukturnih objektov ter omogočanju varnega železniškega prometa v prihodnosti.

VEČ 100 METROV POD ZEMLJO SE V PREDORIH GRADIJO PREMOSITIVNE

Na časovnico izvedbe drugega tira od Divače do Kopra vplivajo tudi premostitve kraških jam, ki se izvajajo v šestkilometrskih predorih. Medtem ko so bila odkritja kraških jam med gradnjo drugega tira predvidena, pa niso bile predvidene tako velike jame, preko katerih bi

POMIKI POBOČJA V DOLINI GLINŠČICE BODO VPLIVALI NA DINAMIKO IZVEDBE DEL NA NAJVEČJEM INFRASTRUKTURNEM PROJEKTU.

bilo treba zgraditi premostitve dolžine 30-40 metrov. Gre za posebne premostitvene konstrukcije v predorih, za katere je bilo predhodno treba izvesti številne raziskave in analize, da so se lahko sprojevali in izvedli mostovi, saj gre za edinstven primer v slovenski predorogradnji. Trenutno sta dve jami že premoščeni, pri treh pa je to zahtevno izvedbo treba še izvesti.

Oba nepredvidena naravna pojava (gradnja podzemnih premostitvenih konstrukcij in pomiki hribine) bosta vplivala na rok izgradnje celotnega projekta. Družba 2TDK vlaga vse napore v to, da se rok dokončanja ne bo zamaknil za več kot nekaj mesecev. Seveda

Pred gradnjo drugega tira železniške proge Divača-Koper je bilo geološko raziskanega približno 2 % terena, kar je več kot pri primerljivih infrastrukturnih projektih. Vse ostalo je neznanka, ki se lahko odkrije samo v času gradnje.

pa je glavni cilj družbe zagotoviti stabilno in zanesljivo infrastrukturo, ki bo služila potniškemu in tovornemu prometu še več sto let. S tem projektom se namreč postavljajo temelji za trajnostno in varno železniško povezavo, ki bo kljubovala tudi najzahtevnejšim izzivom prihodnosti.

V ŠESTKILOMETRSKIH PREDORIH, VEČ STO METROV POD ZEMLJO, SE GRADIJO PREMOSITIVNE KONSTRUKCIJE ČEZ NAJVEČJE KRAŠKE JAME.

POVSEM NOVI PROACE MAX

OD 259€ NA MESEC BREZ DDV

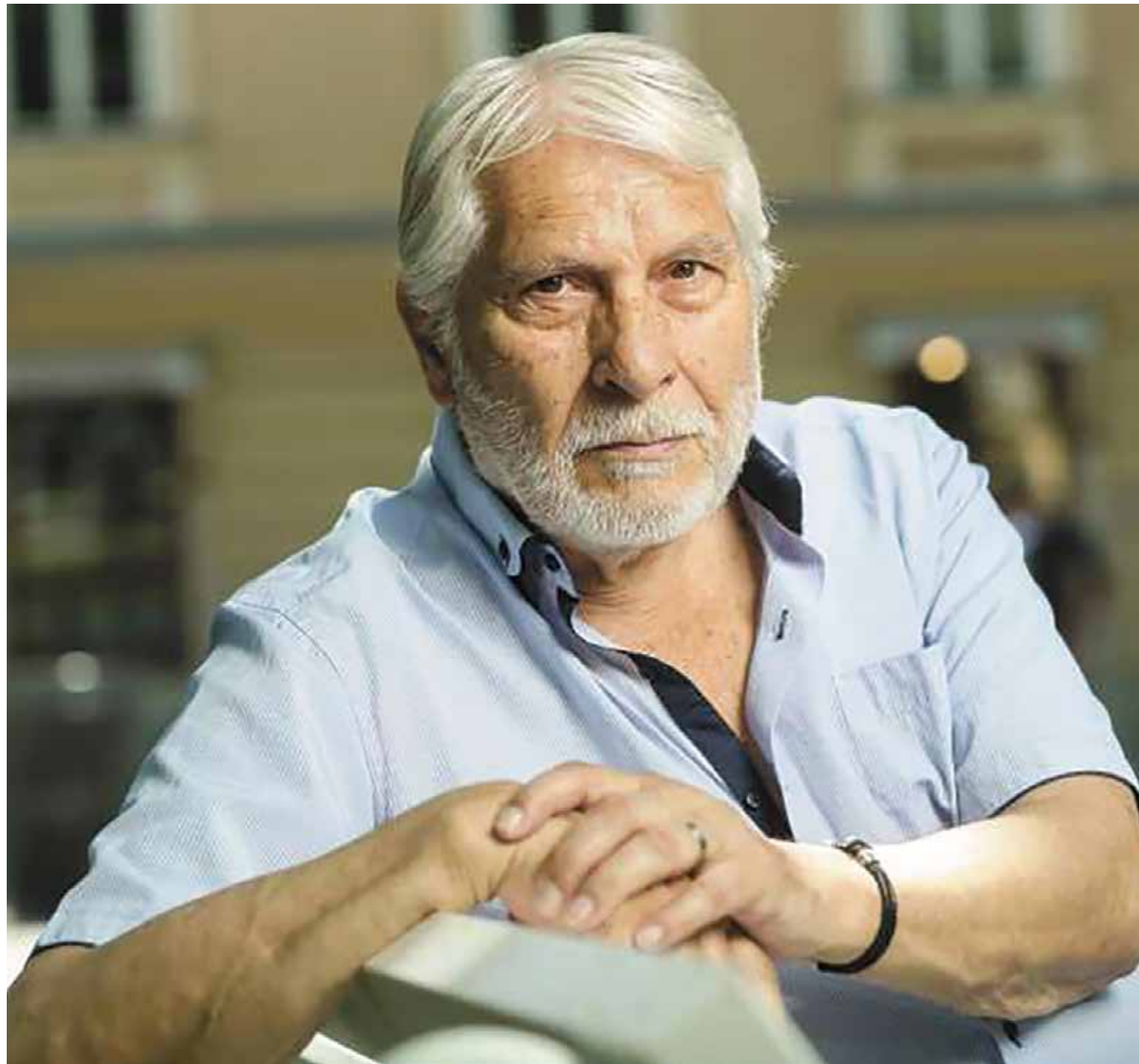
DO 10 LET JAMSTVA

CENTER JEREB | 05 61 68 001

Povprečna poraba goriva vozila Toyota Proace MAX: od 6,4 do 13,5 l/100 km emisije CO₂: od 169 do 355 g/km. Emisija sklopna modela Proace MAX: EURO 6E. Emisija NOx je od 16 do 42,8 mg/km. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delce PM₁₀ in PM_{2,5}, ter dušikovih oksidov. Popretek tovarniške garancije vam ponujamo brezplačno vključitev v program jamstva Toyota Relax (vsedostarosti 10 let ali 200.000 km). Vrsta financiranja: finančni leasing - predračunskavrednostpredmeta financiranja: €24.579,00 brez ddv • lastna udeležba (polog): €5.050,00 brez ddv • znesek financiranja: €19.529,00 brez ddv • število obrokov: 36 - mesečno plačevanje: €259 - obrok sečasutrajnjapogodbenespreminjajo zadnji obrok: €12.901,89 - stroški dobrote: €450,00 - skupaj plačilana začetku: €10.907,38 - skupni znesek za plačilo brez lastne udeležbe: €22.675,89 brez ddv - predvideno število kilometrov na leto 30.000 - efektivna obrestna mera: 6,63% na dan 24.10.2024. Slika je simbolična.

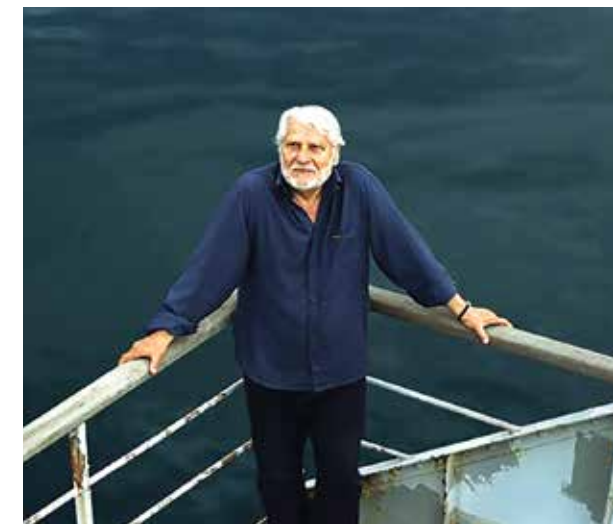
Boris Cavazza

Gledališki in filmski igralec. Režiser. Pisal je scenarije za filme in TV igre. Tudi poje. Rojen 1939 v Milanu. Njegov oče je bil Italijan. Leta 1948 se je preselil v Slovenijo in nekaj otroških let preživel v Krškem. Naredil je pomorsko šolo v Piranu in kot strojnik delal na ladjah trgovske mornarice. Leta 1965 se je vpisal na AGRFT, od takrat je igralec. Najprej je igral v gledališču v Trstu, potem v Drami v Ljubljani, nato v Slovenskem mladinskem gledališču. Od 2002 do 2006 je delal v Gledališču Koper. Vmes, od 1987 do 1990 in med 1993 in 2002, je poučeval na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo.

Nagrajen je bil z nagrado Prešernovega sklada (1973), Severjevo nagrado (1978), Borštnikovo nagrado (1979, 1985, 1986, 1987), Prešernovo nagrado (1987), dobil Sterijino nagrado, Borštnikov prstan, Viktor za življenjsko delo, nagrado Bert, Ita Rina, Ježkovo nagrado, vse za življenjsko delo, leta 2018 pa državno odlikovanje Zlati red za zasluge Republike Slovenije.

Njegov gledališki opus je izjemen. Igral je od Skapinovih zvižčaj do Glembajevih, do Osvooboditve Skopja in predstav Daria Foa. Ta raznovrstnost omenjenih predstav govori o zelo raznolikem spektru interpretacij v najboljši maniri izjemnega igralca.

Potem so tu še njegove filmske vloge. Komisar Ilija, Bele trave, Vdovstvo Karoline Žašler, Muke po mati, Krč, Oko za oko, Piran-Pirano, Dedek gre na jug ... S svojo igro, režijo in scenariji se je vpisal med legende slovenskega in jugoslovanskega gledališkega in filmskega sveta.

**BOJANA
LESKOVAR**

Prva vloga v gledališču

Ne spomnim se imena predstave, vem le, da je to bil star oder koprškega gledališča z režiserjem profesorjem Markom Marinom. V davnih časih sem se pognal med stavke, med črke, med tovariše, ki so svo-

ja telesa poganjali med publiko v starem koprskem gledališču. Kar nekaj nas je bilo, ki smo želeli pokazati publiko, kaj nas je naučil profesor. S to predstavo smo nastopali tudi v Mestnem gledališču Ljubljana. Po tretjem letniku študija sem moral v vojsko in študij zaključil šele kasneje, nato sem šel v gledališče v Trst (1969/70). Tam sem igral v najboljši komediji vseh časov Moč uniforme v režiji Maria Uršiča, s katero smo gostovali celo v Belgiji. Dobil sem nagrado za mladega igralca na Borštnikovem srečanju. Po koncu sezone me je direktor tržaškega gledališča povabil na pojedino v Devin in me vprašal, kako sem se odločil za naprej. Odločil sem se za Ljubljano. Bil sem sprejet v ljubljansko Dramo, kjer sem igral v nekaterih izvrstnih predstavah, na primer Skapinove zvijače (režija Peter Ločak), predstavo smo odigrali kar 120-krat. Na istem odru sem to predstavo kasneje sam režiral z Juretom Zrncom v glavni vlogi. Med Trstom in Dramo sem igral v nekaj filmih. Nato sem odšel za tri leta v Mladinsko gledališče in se nato vrnil v Dramo.

Leta v Primorskem gledališču v Kopru

V koprskem gledališču sem se na povabilo neumorne in neustrašne Katje Pegan zaposlil 2001 nekaj let pred upokojitvijo, a

sem z gledališčem sodeloval še mnoga leta po upokojitvi. Naveličal sem se profesorske službe na AGRFT in sprejel Katjino povabilo. Pomagal sem pri repertoarju, režiral in igral. Poleg mene je bil tam zaposlen še Vojko Belšak, s katerim sva igrala v Ionescovih Instrukcijah, s predstavo smo gostovali tudi v Franciji. V Kopru sem naredil osem režij in osem vlog. Zelo mi je pri srcu predstava Naključna smrt nekega terorista (Dario Fo) z Gašperjem Tičem v glavni vlogi.

Marij Čuk je v utemeljitvi za nagrado Tantadruj napisal: "Cavazzova igralska enkratnost in karizma sta bili odločilnega pomena, da je danes koprsko gledališče obmorski biser. Na obali je bilo treba zagnati teatrsko kolesje, izobraziti občinstvo, ga pritegniti v gledališče, treba je bilo izbrati tudi primeren repertoar, pri čemer so bile Cavazzove izkušnje nepogrešljiv dejavnik."

Gledališče včasih in danes?

Ne zdi se mi, da bi se kaj bistveno spremenilo. Kakovost predstave je odvisna od izbranih besedil, ustvarjalcev in režiserja, gledališče na sploh pa seveda tudi od kulturne politike. Kultura je vedno bila nekakšen deseti brat, zadnja na vrsti za denar. No, zdaj so se končno lotili prenovne Drame.

Trema?

Nikoli nisem imel treme. Kar ne pomeni, da nisem čutil vznemirjenja, ki sodi k vsaki predstavi.

Na kaj pomislite, ko greste na oder?

Na to, ali bom dobro zvožil predstavo ali ne in upam, da jo bom. Koncentriram se na vlogo, ki jo moram odigrati.

Veste/občutite, kdaj je vaša vloga med gledalci sprejeta?

Čutiš, kadar publika plove s tabo in takrat veš, da boš sprejet. Včasih lahko vidiš posameznega gledalca, kako natančno spremlja dogajanje na odru.

Kako se odzivete na nenaklonjene kritike?

Zamahnem z roko. Včasih je smešno, da za isto predstavo dobiš zelo slabo kritiko in obenem zelo dobro. Odvisno od kritika.

Vloga, ki je niste, pa bi jo radi igrali?

Je ni. Nikoli pa nisem želel igrati vloge Romea, to ni bilo zame.

Razlika med filmskimi in gledališkimi vlogami?

Za oboje se moraš dobro pripraviti in se vživeti v vlogo. Pri filmu imaš možnost popravkov, v gledališču ne. Pri filmu ni publike, v gledališču je. Pri filmu so bližnji posnetki, v gledališču jih ni. Pri filmu lahko govoriš tiho, v gledališču, razen če si ozvočen, ne.

Kdo je za vas dober igralec?

Veliko je odličnih igralcev. Ne morem jih vseh naštetih, najmanj tisoč jih je. Ni dovolj samo talent, treba je trdo delati. Delati moraš in se ukvarjati s seboj, da prideš do dobre igre.

In režiser?

Režiser je dober, kadar pomaga igralcu, da pride do najboljše interpretacije vloge.

Nasvet igralcu pred prvo vlogo?

Zberi se, prepusti se, sprosti se, natreniraj jezik in dikcijo – pred vsem tem pa se dobro nauči besedilo.

Izgublja gledališče svojo vlogo in pomen zaradi filma in televizije?

Ljudje bodo vedno radi hodili v gledališče. Ekran nas ne smejo posrkati vase.

Katero dobro predstavo, film ali dobro tv serijo ste gledali nazadnje?

Odlično predstavo v režiji mojega sina Sebastiana Luč

Ni prav veliko igralskih zvezd pri nas. Vi ste zagotovo med njimi. Vam je bilo to kdaj v napoto? Slaba izkušnja?

Nimam slabih izkušenj, sam nase tudi ne gledam, kot na ne vem kakšno zvezdo. Svoje delo sem opravljal profesionalno in kolikor sem mogel dobro. Ko sem šel na Manhattan, so mi dovolili, da hodim poslušat predavanja v Actors studio in tudi tam sem se ogromno naučil.

Igralci igrate na odru, v filmu. Tudi v zasebnem življenju?

Niti ne, oziroma, če to počnem, se tega ne zavedam.

Ste se kdaj zalotili, da se je fikcija preselila tudi v vaše vsakdanje življenje?

Ne. Ko izstopim iz vloge in iz gledališča, se zame neha gledališko življenje in začne realno.

Je kakšen igralski lik, ki vam je posebno ljub?

Ja, v predstavi Draga Jančarja Veliki briljantni valček sem igral doktorja. Kolega Janez Vajevac me je malo pred njegovo smrtjo poklical in mi rekel, da je ponovno gledal posnetek predstave in da je to moja najboljša vloga. Tako mislim tudi sam.

Ko je razpadla prejšnja država, se je zdelo, da samo še na področju umetnosti lahko sodelujemo. Kakšna je bila vaša izkušnja? Na katerih (bivših jugoslovan-skih) odrih ste igrali?

Igral sem povsod. V Beogradu, Zagrebu, v Črni gori, v Sarajevu, kjer sem 1990, tik pred razpadom Jugoslavije, tudi dobil nagrado za življenjsko delo Zlatni lov - vjenac za životno djelo Festival jugoslovenskog teatra. Izročil mi jo je Miro Lasič, direktor in umetniški vodja festivala.

Poosebljate povezanost Italije in Slovenije. Letošnji prestolnici kulture sta obe Gorici. Kaj pričakujete?

Nič zelo posebnega. Upam, da bodo prestolnici kulture dobro izvedli, ta ideja povezovanja je odlična, vem pa tudi za nekaj političnih spotikov, ki se tam žal ob tem dogajajo. Osebnostno si želim predvsem zdravja za svoje najbližje in zase in da bom lahko še kaj malega delal. Junija snemam kratek film z Majo Weiss (ki se dogaja prav na slovensko-italijanski meji) in se tega zelo veselim.

ugasne v Mestnem gledališču, ponoven ogled Tarantinovega filma Inglourious Basterds, rad bi si ponovno ogledal tudi Let nad kukavičjim gnezdrom z Jackom Nicholsonom, serije ne gledam, ker to vzame preveč časa. Z ženo sva sicer odvisniško gledala nadaljevanke Nasledstvo, vse dele sva si ogledala v nekaj zaporednih dneh, zdaj se serijam izogibava in brskava le po filmih.

Čez nekaj dni bodo podeljene Prešernove nagrade. Vi ste dobili nagrado Prešernovega sklada leta '73, veliko Prešernovo pa '87. Med dosedanjimi nagradenci je kar nekaj igralcev. So koga spregledali?

Prej bi rekel, da so jo dobili nekateri, ki je verjetno ne bi smeli dobiti.

Z zanimanjem pričakujemo, kaj bodo rekli nagradenci ob sprejemu nagrade. Pričakujemo, da bodo aktualni. Kaj bi danes povedali vi?

V svojih govorih sem bil vedno kratek, zelo kratek. Predvsem sem se zahvalil za nagrado in nič kaj dosti več. Ne maram dolgih govorov, ne maram jih govoriti in ne maram jih poslušati.

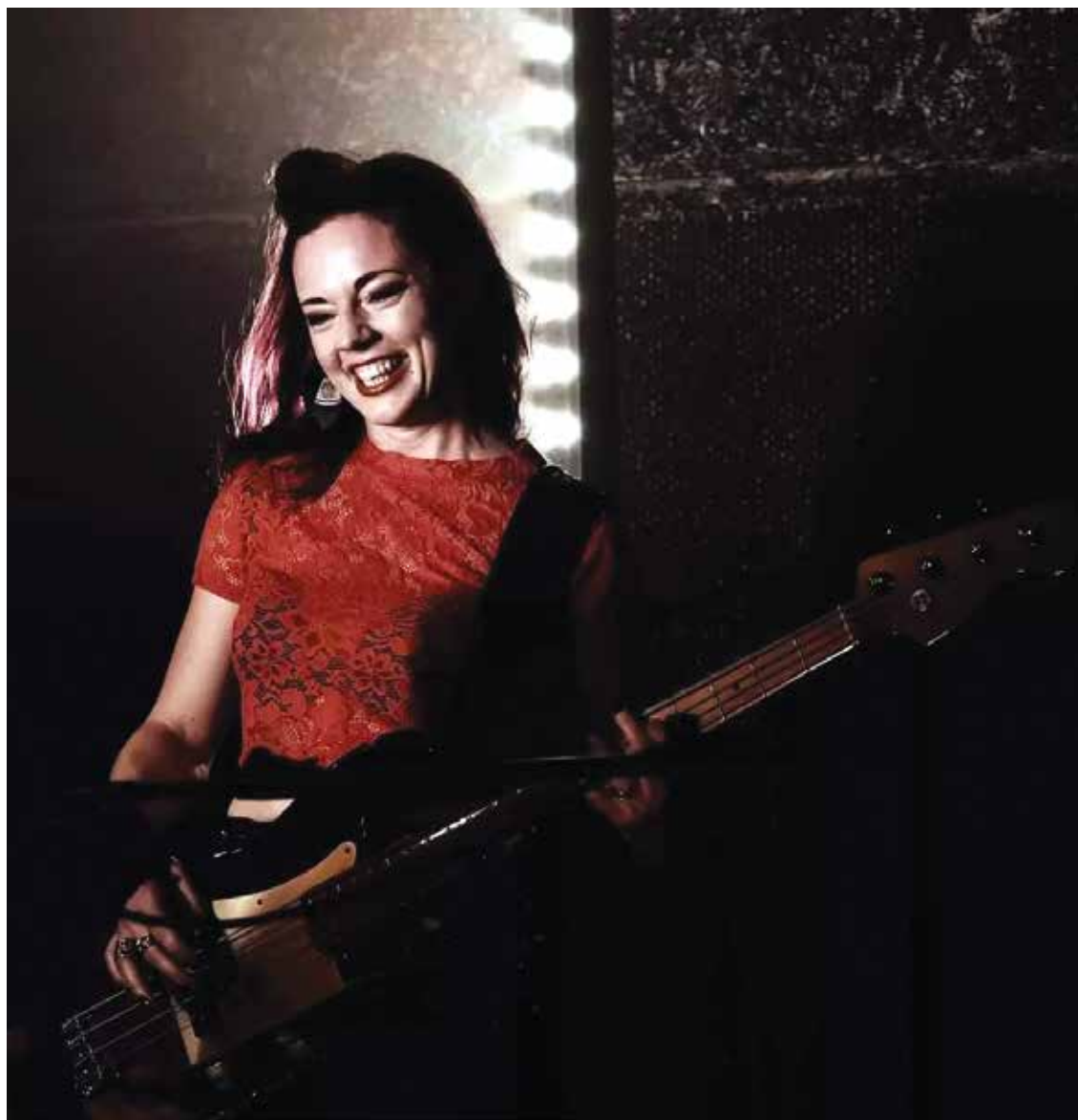
SLAVICA TUCAKOV, politologinja z bas kitaro na odru

PIRAN BO VEDNO MALO MOJ IN JAZ NJEGOVA

SLAVICA TUCAKOV JE ROJENA V NOVEM MESTU, KJER JE ODRAŠČALA, NJENE KORENINE PO STARŠIH SEGAJO NA BALKAN, LEPA MEŠANICA JE. V LJUBLJANI JE DIPLOMIRALA POLITOLOGIJO IN LETA 2010 PRIŠLA V PIRAN, DA BI EN MESEC POMAGALA PRI PREDVOLILNI KAMPANJI TAKRATNEGA KANDIDATA ZA ŽUPANA, PETRA BOSSMANA. ZMAGAL JE, POSTAL ŽUPAN IN SLAVICA JE OB MORJU OSTALA SEDEM LET. BILA JE ŽUPANOVA VODJA STIKOV Z JAVNOSTMI, VES ČAS V POGONU IN NA KOLESU, POGOSTO TUDI Z VISOKIMI PETAMI, VEDNO PA Z RDEČE NAŠMINKANIMI USTNICAMI. TISTO KOLO, KI SO JI GA PODARILI SODELAVCI, IMA ŠE DANES. NJENO »DRUGO ŽIVLJENJE« JE BILA VSELEJ GLASBA, BAS KITARA IN TA JE SČASOMA ZMAGALA. IZSTOPILA JE IZ CONE UD OBJA IN SE ODSELILA V WALES, V CARDIFF, KJER JE NEKAJ LET DELALA V CHAPTER ARTS CENTRE - VELIKEM KULTURNEM SREDIŠČU, NAZADNJE KOT VODJA OPERATIVE IN SLUŽB ZA OBISKOVALCE. TAM SE JE TUDI RODILA LJUBEZEN. NJEN PARTNER OWAIN JE PREVAJALEC, UMETNIK, TUDI GLASBENIK IN NEKEGA DNE STA SI ZA SVOJO BAZO IZBRALA LJUBLJANO. KADAR NI NA GLASBENIH TURNEJAH PO EVROPI, V LJUBLJANI SKRBI ZA KOMUNIKACIJE SKUPINE CEED, KI PODJETNIKE PODPIRA S PROGRAMI SKUPNE RASTI, IZMENJAVE IZKUŠENJ IN REŠEVANJA PODJETNIŠKIH TEŽAV, POSEBEJ PA SLAVICA KOORDINIRA TUDI PROGRAM ZA ŽENSKÉ PODJETNICE AWE. KAJTI OD TU, IZ SLOVENIJE, JE VSE BLIZU – DO BENETK, DUNAJA, BALKANA, ISTRE, KJER JE V NOVIGRADU DOM SLAVIČINE MATIČNE GLASBENE SKUPINE THE SCREAMING WHEELS, S KATERO NASTOPA PO EVROPI, V KRATKEM PA BO IZŠLA NJIHOVA NOVA ZGOŠČENKA.

NJEN PIRAN

Na tistih sedem let v Piranu, kamor se rada vrača, saj zadnja leta sodeluje z ekipo Tartini festivala, ima čudovite spomine: »Res sem hvaležna, da sem lahko delala s človekom z velikim Č, kot je Peter Bossman. Takrat smo z županom obredli vse koščke te najlepše občine, ljudje so to cenili in zato sem bila prepričana v ponovno izvolitev, saj smo vedeli, kako teren diha. Eden mojih najljubših spominov je županova naklonjenost moji ideji, da gostimo veliko evropsko srečanje motoristov Harley-Davidson HOG Rally. Od prvega stika z organizatorji sem verjela, da bo to izjemen dogodek in videla samo pozitivne učinke. To, da sem rokerica in imam raje trše ritme, da na koncertih in festivalih, veliko časa preživim med ljudmi z motorji, v usnju in s tatuji, je seveda pomagalo. To je način življenja in to so res dobri gostje. Leto dni sem pripravljala ta dogodek, z Mitjo Žnidaršičem iz Hotelov LifeClass sva od začetka verjela vanj. To je le eden dragocenih spominov na ta čas. Hvaležna sem, da so me

Obala nekje na severu Walesa

Ljudje sprejemali toplo, saj sem bila vendarle »forešt« in res sem hitro začutila, da je Piran moj dom. Težko sem odšla, a bila je prava odločitev. Včasih je potrebno izstopiti iz cone udobja. Počutim se, kot da imam več kot samo en dom, zato raje rečem, da je moja baza zdaj Ljubljana - malo sem doma v Piranu, v Novem mestu, v Walesu, v Franciji, malo na turnejah in vedno se rada vračam v Piran, kjer imam veliko dobrih prijateljev in znancev. Če samo pomislim na pot s kolesom vse od Seče do Pirana, tudi v visokih petah, če je bilo treba. Pa skok v morje pred službo, včasih z delfini. Ahh, res rajsko! Kar milo se mi stori.«

WALES IN CARDIFF

Človek obrača, življenje obrne. Odselila se je z idejo, ki se je zasukala drugače. Kmalu po prihodu se je, kot vselej, nekako udomačila med ljudmi, saj je ponotranjila Bossmanove besede: »... vedno razpakiraj kovček, tudi če misliš, da boš nekje le malo časa. Pojdi ven in poizkusi najti prijatelje.« Tako je spoznala Sian Evans, pevko znamenite skupine Kosheen. Zdelo se je neresnično, a kmalu sta stali skupaj na odru in prvi koncert z njimi je odigrala že leta 2019 na festivalu v

The Screaming Wheels

Angliji. Vadila je sama, bobnarja spoznala šele na odru, ujeli so se in sledilo je obdobje izjemne glasbene zgodbe, ki so jo še pred kovidom v Brightonu obiskale tudi članice njene prve novomeške mladostne skupine Inti, ki so jih v tistih dejavnih mladih letih pod svoje okrilje vzeli kar znameniti glasbeniki Dan D. V Cardiffu je Slavica delala v Chapter Arts Centru, velikem umetniškem središču s kinom in gledališkimi dvoranami, s preko 50 studiji za umetnike, kavarno in galerijo. Na otvoritvenem koncertu v začetku sedemdesetih let so jim igrali Pink Floyd in Black Sabbath, da so lažje zbrali denar za začetni zagon središča. Tu je spoznala svojega partnerja Owaina, ki je prevajalec – v kar treh jezikih je »native speaker« - valižanščini, francoščini in angleščini. Vzljubila je njega in Wales, ki je pravi biser: »Celotna obala je povezana v Wales Coast Path. To so res čudovite poti po klifih, preko pašnikov ovac in krav, tu so divji konji, peščene plaže, potem pa zaviješ v cozy pub. To, da je vse zeleno, pomeni, da je veliko vlage in na to se nikakor nisem mogla navaditi, tako da sem potrebovala eno

NATAŠA BENČIČ
RADIO KOPER

dolgo poletje v Sloveniji, da sem si segrela kosti. Ljudje so prijazni, uvidevni, sprejeli so me z odprtimi rokami. Ko ugotoviš, da se postaviš v vrsto, tudi če sam čakaš na avtobus, potem veš, da si se malo nalezel njihovih navad. Lepo je oditi in priti nazaj, le tako dobimo neko perspektivo. Večkrat se je treba odklopiti od novic in iti med ljudi.«

GLASBA

V mladosti je Slavica v Novem mestu trenirala roket in atletiko, a vedno je našla čas za glasbo. Njena najstniška skupina Inti je med 140 skupinami iz vse Slovenije na natečaju pristala na 4. mestu, svojo glasbeno pot je potem spet obudila v Piranu s pomočjo Daretta Ravnikarja iz skupine Piran Express in tako so, potem ko jo je na vaji pičil sršen, nastali Hornets. Njeni spomini na to skupino, posebej na koncerte v Franciji in Avstriji so, pravi, za »rokenrol enciklopedijo«, a spominov se je z leti in z drugimi sodelovanji nabralo še veliko. Ko je še živela v Cardiffu, jo je našel glasbeni čarovnik Leo Anđelkovič, ki ga je spoznala v Zagrebu, kamor se je takrat še iz Pirana vozila na vaje skupine Bonobo Kid. Leo jo je povabil k njeni, sedaj matični skupini, The Screaming Wheels v Novigrad. To je bila ljubezen na prvo poslušanje, ki še traja in je prerasla v pravo bratstvo. Slavičina v zrak štrleča pričeska pa je ob zvokih bas kitare na odru živ dokaz in simbol udarnih ritmov banda, ki igra energični blues-rock. Skupaj so koncertirali širom Evrope in Slavica sodi med bas kitariste, ki na odru izgubijo »več kot dve kaloriji«. Njihov novi singel in album izideta spomladi. V kratkem jo čaka EU turneja z izjemno ameriško glasbenico Katie Henry, med bisere njenih spominov pa sodijo štiri dolge evropske turnee z legendo britanskega bluesa, Normanom Beakerjem. Večino življenja je igral z izjemnim bas kitaristom Jackom Bruceom, ki so se mu na vsakem koncertu poklonili s skladbo White room skupine Cream in že na enem prvih koncertov je Norman na odru Slavici rekel: »Jack would be proud!« Velik kompliment, Slavica. Srečno!

ODLIČEN TAKO V PETJU KOT ELEKTRONIKI

Vsestranski glasbenik Žiga Murko imenitno prepleta različne sloge in zvrsti

»Ko ti je glasba enkrat položena v zibelko, je to tvoja dragocena dediščina, posejana semena, ki ob skrbni negi zrastejo v prekrasne rastline. Hvaležen sem očetu, pozavnistu, ki je doma vedno poslušal najrazličnejše zvrsti, še največ soula, da mi je mimogrede podaril še ljubezen do glasbe,« pripoveduje 36-letni Žiga Murko, ki je svoj talent pridno oblikoval tako v glasbeni šoli v Piranu, umetniški gimnaziji v Kopru kot med študijem na Nizozemskem. Doslej je izdal več kot trideset albumov, lansko leto pa je izšel njegov prvi pevski prvenec z naslovom *Your Love*.

Žigu je bila poleg glasbe v zibelko položena še kulturna raznolikost. Prva leta svojega življenja je namreč preživel v avstrijskem Celovcu, kjer je delal njegov oče. Tako se je mimogrede naučil še nemščine, saj je obiskoval tamkajšnji vrtec. »Bil sem tako majhen, da se teh let spominjam le megleno. Bolj mi je ostalo v spominu, kako smo se redno vračali na domačo obalo, kjer sem bil ves čas v stiku še z italijanščino in seveda glasbo. Tu sem v glasbeni pripravljalnici in kasneje tudi glasbeni šoli v Piranu tudi (glasbeno) shodil. Zamenjal sem kar nekaj profesorjev in profesorice. Začel sem s klavirjem, kar mi je bilo všeč, a je ta instrument bolj solističen, jaz pa sem hrepenel po družbi sovrstnikov in sem videl, da se imajo tisti v orkestru res fino, da se ves čas nekaj »dogaja«, zato sem si zaželel druženja in drugega instrumenta. Odločil sem se za klarinet, a ker smo doma imeli pozavno in sem bil nenazadnje »Murkov sin«, sem poskusil na domači pozavni. Takoj sem jo vzljubil,« se muza Žiga, ki ga je začel poučevati Iztok Babnik, očetov učenec in zdajšnji ravnatelj Glasbene šole Koper, nato si je zaželel na umetniško gimnazijo v Koper, kjer je poučeval profesor Albert Kolbl. Tam se se je začela njegova resnejša kariera na pozavni, instrumentu, ki mu je zlezel pod kožo.

TISTI POZAVNIN ANGELSKI ZVOK

»To je redek instrument, ki ga marsikdo ne pozna. V orkestru je malce bolj v ozadju, a ko slišiš njen zvok, si ga takoj zapomniš. Je najbolj unikaten instrument z globokim angelskim zvokom, močno podoben čelu. Nima tipk, igraš fraze in vlečeš cev, njene melodije so bistveno bolj povezane in pevske, ki je instrument, s katerim je treba veliko vaditi. Igranje pozavne zahteva veliko pozornosti in vzdržljivosti. Na splošno vsa trobila zahtevajo dobro telesno pripravljenost. Če želiš dobro igrati, biti »uvežban«, je treba vaditi najmanj pet ur na dan, potem pa je tu še dodaten študij, pisanje glasbe ... To je resna služba. Več kot vadiš, boljši si,« navdušeno pripoveduje Žiga, ki z veseljem koketira z jazzom, glasbo vseh glasb, iz katere izvirajo številni drugi slogi. Z užitkom se je učil profesionalnih harmonij, igral v različnih ansamblih, ustanovil svoj prvi band Green Ship, bil član različnih big band orkestrów na obali in izven.

V TUJINI JE LEPO, A DOMA JE ŠE LEPŠE

»Med odraščanjem je oče pogosto ustvarjal z Alenko Godec in Damjano Golavšek, pisal glasbo zanju, pa smo imeli doma velikansko zbirko zgoščenk, vilink in drugega. Užival sem ob poslušanju črnske soul glasbe, jazzu, r'b'b ... Nad glasbo osemdesetih let prejšnjega stoletja sem navdušen še zdaj. Kar sem v svoji odrasli dobi izdal kot pevec in skladatelj soul in pop glasbe, sem črpal iz otroškega obdobja, ko sem najbolj poslušal črnsko ameriško glasbo,« pripoveduje Žiga, ki je šel študirat na akademijo Codarts v Rotterdam. Na študijska leta ima lepe spomine, predvsem na to, da je

ANDREJA COMINO

pel sem samo v zborih v gimnaziji, tako da sem se moral petja lotiti od začetka. Hodil sem na pevske vaje v studio Cantica v Kopru, začel uriti svoj glas, da sem zlezel tako visoko, da sem uspel narediti album, s katerim sem bil zadovoljen. Sem namreč kritičen do svojega dela. Album *Your Love* sem izdal kot Žiga Murko v samozaložbi. Ponosen sem, da sem za sodelovanje na njem zbral mednarodno glasbeno zasedbo, med drugim slovitega Davida Darlingtona, ki je »miksalka« glasbo Stingu in Whitney Houston. Delali smo tudi pri njem v New Yorku. Projekt sem predstavil na manjših dogodkih, a ker je mednarodno, je težko vzdrževati zasedbo,« je iskren Žiga, ki se je kar nekajkrat nasmejal, ko so mu zaradi priimka pripisovali sorodstvo s samooklicanim štajerskim slavčkom. Tudi njegovo zasebno življenje je tesno povezano z umetnostjo. Njegova žena Urša, s katero sta se spoznala v Ljubljani, je namreč plesalka (balerina) in učiteljica plesa. Zakonca Murko sta ponosna starša dveh otrok. Hči Paulina je stara tri leta, sin Matis pa ima dobro leto in pol. »V starševstvu zelo uživam in mi ni bilo težko zaradi tega glasbo, za katero sicer rabiš veliko časa, malce postaviti na stranski tir. Zdaj sem najbolj aktiven kot oče,« se smeji simpatični Žiga, ki se želi v prihodnosti spet vrniti h glasbi. Vesel je tudi, ker sta oba njegova otroka podedovala nadarjenost za glasbo, tako ni dvoma, da se bodo družinska glasbena semena razvijala dalje.

SRČEN IN PREDAN OČE

Žiga je od nekdaj oboževal Aretho Franklin, Diane Warwick, Luthra Vandrossa in druge. Všeč so mu bili njihovi vokali, zato je tudi sam poskusil peti. »Nisem bil pevec,

TOMAŽ PEROVIČ

**NEMOGOČE
JE MOGOČE**

Skovanka Nemogoče je mogoče, se mi je vedno zdel izjemno dober slogan za prodajalne tehničnega blaga. Nisem si pa mislil, da jo bo mogoče uporabiti, ko govorimo o družbenih fenomenih, politikih in njihovih dejanjih. Dve novici sta že bili tovrstni. Ob prvih zapisih se mi je zdelo nemogoče, da je res. A se je izkazalo, da ima nekdo zares čas in se je ukvarjal z njima celo tako temeljito in verjetno časovno potratno, da sta bili zapisani v predlog zakona. Prva je bila, da si je nekdo zaželel obdavčiti domače živali in bi vsi, ki smo lastniki domačih živali, zanje državi plačevali 25 evrov na leto. In druga, da bo postalo kaznivo dejanje, če bomo imeli ponoči osvetljeno svojo hišo. Recimo, grem zvečer v gledališče in pustim prižgano luč na zunanjem parkirišču in sem kaznovan. Zagotovo bodo uradniki, ki so pripravljali takšne osnutke zakonov še dodatno nagrajani, saj ne verjamem, da so jim šefi dovolili med delovnim časom pripravljati takšne, precej neumne zakone.

Vsake štiri leta lahko v ZDA v inauguracijskih govorih novoizvoljenih predsednikov vidimo, kako je politika v bistvu enostavna. Slogani, s katerimi se zmaga na volitvah, so obljube, da bo naša država spet velika, varna in bogata, ampak to so predvidljive stvari in ne sodijo v rubriko Nemogoče je mogoče. Javni nastopi najbogatejšega Zemljana na inauguracijskih zabavah pa so nekaj drugega. Trump je vajenec. Kričanje, nenadzorovano skakanje po odru, oponašanje naci pozdrava pa so bili zares čudaški.

Kako spraviti v isti kontekst takšne nastope in dejstvo, da je njegovo podjetje eno izmed najbolj inovativnih, ki iz leta v leto premika meje vesoljske tehnologije. Poleg tega je najel skupino ljudi, da je v njegovem imenu igrala svetovno znane video igrice in je tako postal tudi najboljši igralec video igrice na svetu. Prevara je prišla na dan, Musk jo je priznal, ampak se mu to ne zdi nič takega, da bi se moral komurkoli opravičevati.

Posledica teh dejstev je, da zares nikoli več ne moremo biti popolnoma prepričani, ali so še najbolj nore in bizarne novice izmišljene ali pa so morebiti vseeno resnične.

LEON MAGDALENC

**ZMAGAL
JE KLOBUK
MELANIE
TRUMP**

Moj prijatelj in sokolumnist na teh straneh Andrej Mrevlje je zagotovo užival, ko je v ponedeljek gledal novo nadaljevanko še ene ameriške žajfnice. Škoda je le, da se ta na sporedu prikaže le vsaka štiri leta, dobro pa to, da je vedno januarja. V času, ko je mimo ponovoletna evforija, ko se vsi preštevajo in začnejo kovati načrte za prihajajočo pomlad. Seveda to velja le za ta severni del zemeljske poloble, kjer se Amerika še vedno prikazuje kot nesporni vladar in svetilnik. Predvsem pa svetilnik neskončne banalnosti. Vedno znova se konec januarja razkrije, kako banalen je ta svet. Skratka, ko vsake štiri leta zapriseže ameriški predsednik, ja, še vedno je to moški, ki je že dvakrat premagal žensko, mi, Zemljani najbolj transparentno vidimo vso enostavnost tega sveta. Vidimo in slišimo kopico praznih besed, kopico zahval, kopico pocukranih prilizovanj, kopico obljub, kopico neumnosti in še več prisiljenih aplavzov. Zraven pa še nekaj groženj, nekaj napovedi o zlati dobi, ki prihaja in izjemni vsemogočnosti ene države. V tej res banalni preprostosti razumevanja sveta, kjer obstajajo le dobri in slabi, kjer se grejo še vedno kavbojce in Indijance, kjer še vedno žugajo vsem, ki jim niso po godu, mnoge oči vidijo nekaj drugega. Vidijo okus tistih, ki jih kamera ujame v svoje fokuse. Tam smo lahko videli preproste kavbojske oprave s krajcarskimi klobuki, videli bolj ali manj celo paleto rdečih kravat in nekaj presežkov. Največji presežek nam je lahko v ponos. Pripada prvi dami, Melaniji Trump. Njen klobuk je opazil vsak in se o njem tudi izrekel in mnogim bo dogodek na koncu ostal v spominu samo po tistem posebnem modro-belem klobuku.

Klobuk je več skrnil kot odkril. Skrival je Melanijine oči in je tam sredi prizorišča deloval kot osrednji simbolni znak. Simbol popolne neodvisnosti, avtonomnosti in drugačnosti. Klobuk jo je varoval, klobuk jo je postavljaj kot ikono. V nekaj posnetkih je postala modna ikona, ikona časa in ikona priseljenke, ki z eleganco prekaša domorodce. Klobuk je bil obenem tudi orožje. Nikomur ni dopuščal, da bi prišel v njeno bližino. Nobena kamera ni ujela njenega pogleda. Bila je tam, čista enigma in strogo varovana skrivnost. Le delno prisotna. Še mož Donald Trump ji ni mogel stisniti protokolarnega poljuba. Njegova namera je obstala v zraku in to je potrebno razumeti dobesedno. Donaldove mnoge napovedi so točno to, kar je bil njegov poljub. Predstava in nič več. Gesta, namera in želja, ki se ne more uresničiti. Predstava za kamere, množice in nekajdnevno kramljanje. To je ta neznosna banalnost, ki nas obkroža. Dogodki za nekaj trenutkov zabave, širjenja strahu in za uživanje tistih, ki se drenjajo v prvih vrstah. Svet bo pozabil vse tiste posiljene nasmehe, naboksirane obraze in lasne vsadke, ne bo pa pozabil klobuka Melanije Trump. Nekje bo večno zapisano, da je bila prva dama iz Slovenije.

KATJA PEGAN

**HVALA ZA
RAMENA,
PUNCE!**

Pred dnevi sem dobila elektronsko sporočilo, ki me je razveselilo. Pisal mi je Aurelio Juri, nekoč koprski župan, in mi čestital za četrto stoletja našega gledališča, ker je v Primorski kroniki videl lep prispevek o nas. Hkrati pa, da je pogrešal omembo takratnega župana, ki je zaslužen za tako pogumen korak, kot je ponovna ustanovitev profesionalnega gledališča, ki ga je pred petindvajsetimi leti ustanovila občina. Verjetno prav bivši župan ve, kaj vse mora zastaviti župan, ko se odloči za tak korak. Nikoli nisimo v Dinu Pucerju videli vizionarja, te lastnosti se je pripisovalo njegovemu nasledniku, neizpodbitno dejstvo pa je, da je prav ustanovitev gledališča to, čemur pravimo vizija mesta. In to je bila vizija Dina Pucerja. Zato gre Dinu Pucerju spoštovanje in zahvala za pogum. Tako kot Aurelio Juri ve, da se z njim ni končalo življenje na Verdijevi 10 in da so za njim prihajali drugi, čigar uspehov se moramo spominjati, saj nas prav ti spomini pozitivno povezujejo kot skupnost, tako se tudi sama veselim svojih naslednikov in se hkrati zahvaljujem Darinki, Zvonki in Editi, ki so pred ustanovitvijo Gledališča Koper, v tej naši gledališki hiši, več let skrbele za gledališki program in gledališko vzgojo, poleg vseh nalog, ki jih je imela takratna ZKD, ki je upravljala z gledališko dvorano. Darinka Koce je vodila majhno, toda izredno učinkovito ekipo, ki je v naši hiši skrbelo za kulturna društva, program in predvsem za proslave. Predvsem za proslave sem zapisala zato, ker sem o proslavah po akademiji največ izvedela tu (poleg mojega najpomembnejšega otroškega izobraževanja z očetom in godbo), razumela sem njihov namen, videla sem, kako učinkovito in skoraj brez sredstev dosegaajo cilje. Darinka je hišo vodila suvereno in odločno. Njena duhovita distanca do odločevalcev in inteligentno razumevanje svoje vloge je dalo smelost in smisel vsemu početju te hiše. Darinka je bila nekaj časa tudi moja direktorica, zato sem lahko od blizu videla, kako se bori z neumnostmi in nesmisli sistema in kako zna upravljati z govoricami lokalnih »kompetentnic in kompetentnežev«, ki vedo vedno »eno več« o kulturi in njenih nalogah. Darinka mi je, mladi zanesenjakinja, dala tudi pisarno in telefon, da sem lahko sestavila program 1. PPF-ja. Verjela je, da bomo naredili gledališče, in res se mi zdi, da je bila ena redkih, ki je verjela brez dvoma. Darinka se je (tako kot kasneje Cavazza) upokojila ob prvi priložnosti in naredila prostor, da smo lahko izpeljali ustanovitev današnjega Gledališča Koper. To razumem kot kraljevsko gesto, gesto odgovornosti, ki jo bom vedno občudovala. Edita Frančiškin je s svojim gledališkim pedagoškim delom v tistem času svojim učencem omogočila, da danes s pravim občutkom, profesionalnim delom in naklonjenostjo do umetnosti opravljajo svoje delo, ki zelo definira primorsko in tudi slovensko kulturno krajino. Maja Galštrovar, Iztok Novak, Tanja Jakomin, Tomaž Klepač, Mojca Maljevac, Patrik Greblo in Gašper Tič so samo nekateri. Resnično vredno spoštovanja. Zvonka Radojevič pa – režiserka, ki je s svojimi izolskimi Stepsi osvajala mladinske festivale po Jugoslaviji – je bila še dolgo moja kolegica. Iz svoje izolske smeri je bila ogromna podpora vsem projektom Gledališča Koper, odlična organizatorica, ki je kot čarovnik, ki vleče zajce iz klobuka, čarala različne kulturne programe, projekte, in še danes jo vidim, vso polno energije pred fotokopirnim strojem, ki je kot metal plakatke za proslavo, ki jo je sama osmislila, organizirala in naredila. Na Zvonko sem vedno lahko računala, kot lahko računaš na kolega. On je razumela in je pomagala. Zelo pomembna oseba za razvoj Obalne kulture. Vse tri so nekoč gradile naše kulturno okolje v hiši, kjer domujem že petindvajseto leto. Hvala za ramena, punce!

DORJAN MARUŠIČ

**MINISTRSTVO
ZA
RURALNOST**

Življenje izven metropol, velikih mest je prijetnejše, manj stresno pri dnevnem potovanju v službo ali po nakupih, na druženja in družabne dogodke, čeprav jih je morda manj kot v metropoli. Življenje ob našem morju pa vliva še dodatno energijo prostranosti in odprtosti. Zagotavljanje optimalnih in celovitih pogojev življenja pa je žal odvisno od metropole, saj se tam sprejema večina odločitev s posrednim in tudi neposrednim vplivom na lokalno življenje posameznika in skupnosti, tudi vseh tistih v oddaljenih krajih, pogosto imenovanih ruralnih ali na obrobju.

Napovedi za razviti svet niso rožnate, saj naj bi do konca desetletja živelo dobri dve tretjini prebivalcev v velikih mestih, izven ruralnih področij. Tako osiromašena področja bodo težko skrbelo za dostopno javno dobro od šolstva, socialne skrbi do zdravstva in kulture. Preprosto jim bo umanjalo kritičnega števila ljudi za prodorni razvoj in s tem obstanek. Razvoj znanosti in dostopnost novih tehnologij bosta morda omilila posledice bega v velika mesta. Kratka potovanja po zraku, prevozi paketov z droni morda le niso tako daljnosežna stvarnost. Prenos defibratorja z droni se v nekaterih državah sveta že uporablja. Kakorkoli, razvojne odločitve bodo morale biti strateško usmerjene in uravnotežene med središčem in preostalim delom države. V nasprotnem bo postopoma ruralen celoten komplement glavnega mesta. Prav to skrb bi postavil na Ministrstvo za ruralnost. Kot prvi korak bi postavil njegov sedež izven Ljubljane. Nalog bi imeli obilo, vsak zakonski ukrep bi morali preučiti z vidika dolgoživega ravnovesja v celotni državi.

Spisal sem dolg uvod, upam motivacijski, za razmislek o prihodnosti življenja v našem okolju. Vsakodnevnemu potovanju naših številnih prebivalcev na delo izven naše regije lahko sledijo še vsa ostala življenjsko pomembna dnevna potovanja.

Zato si bom dovolil komentirati novelo Zakona o zdravstveni dejavnosti. Zaklon seveda ne ločuje javnega in zasebnega zdravstva, ampak le regulira odnos med obema deloma. Vsi poskusi ločitve obeh delov so v EU klavarno propadli, sta pa zato v veliko državah EU regulirana. Naša Vlada se je odločila za enosmernost, popolno prepoved prehoda zaposlenih v javnih zavodih v zasebne zavode. V obratni smeri pa je prehod dovoljen ob določenih pogojih. Vrhunski strokovnjaki z dolgoletnimi izkušnjami in znanji, ki so zaposleni v zasebni inštitucijah, bi lahko sklepali pogodbe s terciarnimi ustanovami. No, pa sem vas pripeljal do bistva: apeliram na odločevalce, da se vsaj ta prehod omogoči v vse javne zdravstvene zavode. Tako bo omogočeno SB Izola in OB Valdoltra, nenazadnje tudi zdravstvenim domovom, v svoje procese vključiti vrhunske strokovnjake iz zasebnih inštitucij, doma in v svetu. Morda za krajše obdobje pri uvajanju novih postopkov na poti hitrejšega napredka in zagotavljanja kritičnega obsega varnih in kakovostnih storitev vsaj za uporabnike v njihovem gravitacijskem področju.

Naj bodo tudi manjšim omogočene sanje velikih.

Navdušujoča premiera "Favole al telefono" v Gledališču Koper

MATEJ SUKIČ

V soboto, 25. januarja 2025, je Gledališče Koper premierno uprizorilo predstavo *Favole al telefono*, temelječo na delih italijanskega pisatelja Giannija Rodarija. Režiser Jaka Ivanc je v sodelovanju z igralcem Francescom Borchijem, ki je odigral šest izbranih pravljic, ustvaril 40-minutno predstavo v italijanskem jeziku.

USTVARJALCI PREDSTAVE: KOSTUMOGRAF ANDREJ VRHOVNIK, DRAMSKI IGRALEC FRANCESCO BORCHI, REŽISER JAKA IVANC IN AVTOR GLASBE DAVOR HERCEG. FOTO: DEAN GRGURICA, STUDIO D'OR

Predstava pripoveduje zgodbo o gospodu Bianchiju, trgovskem potniku, ki vsak večer ob deveti uri prek telefona pripoveduje pravljice svoji hčerki. Ta topla zgodba poudarja očetovsko ljubezen in je namenjena predvsem otrokom, a očara tudi odrasle.

Ob premieri so ustvarjalci poudarili pomen spodbujanja dvojezičnosti in kulturnega dialoga v obalnem prostoru. Predstava ni le umetniški projekt, temveč tudi pedagoško orodje, ki skozi humor in toplino pravljic vzbuja zanimanje za itali-

janski jezik in kulturo.

Favole al telefono je nastala v sodelovanju z Znanstveno-raziskovalnim središčem Koper in njegovim Inštitutom za jezikoslovne študije, kar dodatno poudarja njen izobraževalni pomen.

V Portorožu izbrali tri najbolj inovativna in trajnostna doživetja

Turistično združenje Portorož je podjetjem ponudilo priložnost, da svojo poslovno idejo spremenijo v uspešno turistično doživetje. Komisijo je najbolj navdušilo raziskovanje Piranskega zaliva s podvodnim dronom, istrska kulinarčna delavnica z uporabo divjih surovin ter kolesarska tura, ki raziskuje istrski kamen in naravne energije.

Turistično združenje Portorož je v sodelovanju s Fakulteto za turistične študije Portorož – Turistica organiziralo delavnico **Razvoj in trženje inovativnih in trajnostnih turističnih doživetij**, ki je 21 prijavljenim podjetjem ponudila priložnost, da svojo poslovno idejo spremenijo v uspešno turistično doživetje. Namen delavnice je bil tudi izobraziti turistične ponudnike in s tem spodbuditi razvoj novih trajnostnih doživetij na destinaciji Portorož & Piran. V prvem delu delavnice so udeleženci prisluhnili trem strokovnjakom s področja doživetij, kulturne dediščine in športa na destinaciji: **prof. dr. Maji Uran,izr. prof. dr. Alešu Gačniku inizr. prof. dr. Mihu**

Po podatkih portala ttaksa.si so lani v občini Piran zabeležili 1.882.018 prenočitev, kar je 3 % več kot lani in 2 % več kot rekordnega leta 2019.

Lesjaku, nato pa so imeli en teden, da oblikujejo doživetje in oddajo svojo strokovno nalogo. Petčlanska komisija je izbrala tri zmagovalna podjetja, ki so pripravila **najbolj inovativna in trajnostna turistična doživetja**. Ocenjevali so tako vsebinske kot tehnične značilnosti posameznih doživetij, največji poudarek pa so namenili **desezonalizaciji turizma in jasnemu tržnemu potencialu**.

Prvo mesto je zasedel Zavod **YouSea** za doživetje Morska oaza Piran: Raziskovanje s podvodnim dronom za ohranjanje morja, drugo mesto je pripadlo podjetju **Maristra d.o.o.** z doživetjem Doživite divje okuse Istre, tretje mesto pa je osvojilo podjetje **Ebike d.o.o.** za doživetje Energija kamna in morja v Piranskem zalivu. Zmagovalna doživetja so bila tudi nagrajena, s čimer želi Turistično združenje Por-

torož ponudnikom omogočiti lažji začetek poslovne poti. Prvonagrajeni je prejel 1.500 evrov, drugouvrščeni 1.000 evrov, tretjeouvrščeni pa 500 evrov. Nagrajena doživetja bodo vključena na destinacijski portal www.portoroz.si in v rezervacijski sistem Portorož & Piran, ponudniki pa bodo deležni tehnične podpore in vključitve v promocijske kampanje za večjo prepoznavnost njihovih ponudb. Na destinacijski portal bodo vključena tudi ostala predstavljena doživetja, ki bodo izpolnjevala zahtevane pogoje.

Britanska revija Wanderlust je na težko pričakovani seznam Good To Go za leto 2025 uvrstila tudi Slovenijo. Posebej pa je izpostavljen tudi Piran, saj so ga izbrali za naslovno sliko celotnega prispevka.

Zmenki med okrevanjem

LARA MEDVED, SOVODITELJICA ODDAJE DENAR PADA IN SRČNA IZBRANKA BLAŽA ŠVABA

SONČNA, VESELA, POZITIVNA, PRAV TAKŠNA, KOT JE NJENO IME. »IME LARA NAJ BI POMENILO "VESEL KOT ŠKRJANČEK". LAHKO REČEM, DA JE TEMU RES TAKO.« ZVONKO PRITRDI SIMPATIČNA LARA, KI BO V PARU Z DAVIDOM URANKARJEM RAZVESELILA KAR NEKAJ LJUDI. KO PA SE UGASNEJO KAMERE, LARA PRAVI, DA OSTAJA LARA. NA NJEJ SE SPREMENI SAMO GARDEROBA. OBLEČE SE V UDOBNA OBLAČILA, DA JE ZLAHKA MAMA DVEMA LJUBKIMA OTROKOMA IN PARTNERKA BLAŽU ŠVABU.

Skromna Lara pravi, da je preprosto dekle iz Ljubljane. »Odraščala sem skupaj s sedem let mlajšo sestro Loti in šestnajst let mlajšo sestro Leoni. Večkrat se pohecam, da si je verjetno oče želel sina, ker sem mu veliko pomagala v vinogradu, ki ga imamo na Dolenjskem, pri prekopavanju, nošnji brent, košnji ... in doma predvsem pri vseh zunanjih opravilih. Kuhanje in pranje perila pa je ostalo mami in sestri Loti,« se smeji Lara, ki je danes staršema hvaležna za vse te delovne navade in znanje, ki ji zelo prav pride zdaj, ko ima svojo družino. Še vedno pa veliko rajši zamenja žarnico in popravi kakšno pipo, kot pospravi kuhinjo. »Hvala bogu imam partnerja Blaža, ki to uredi brez težav in več kot odlično,« še navrže v smehu Lara, ki sprva ni razmišljala o delu v medijih, saj je po izobrazbi farmacevtski tehnik, kasneje pa se je vpisala tudi na izredni študij fizioterapije. Znanje iz zdravstva ji je prišlo še kako prav, ko je pred leti prestala najtežjo preizkušnjo v življenju.

ZNOVA ROJENA

»Osmi julij je zame postal dan, ko se zahvalim za novo priložnost in spomnim na to, da je v trenutku vse minljivo. Takrat sem zadnjič objela svojo Pio. Tisti dan sem delala pri promociji športnih avtomobilov. Med premorom smo se z dekleti odpravile na kavo in po štiristo metrih od kraja dogodka imele prometno nesrečo. V nas se je zaletel voznik pod vplivom alkohola in s svojim vozilom trčil v desno stran našega avtomobila, kjer je sedela Pia in jaz, kot sopotnica, zadaj. Po glasnem poku sem se prva zbudila in začela z bujenjem voznice, ker je bil moj izhod iz avta onemogočen. Pia, ki je sedela na sovoznikovem mestu, pa je na kraju nesreča umrla. Težko je opisati, kakšni občutki so takrat šli skozme, ampak enostavno sem vedela, da je njena duša zapustila telo. Ekipa, ki je bila prva na kraju nesreče in ves adrenalin, sta me držala pokonci, da sem kljub prerezani koži čez glavo, zdrobljenemu uhlju, počenemu vratnemu vretencu, opečeni desni strani obraza, stisnjeni desni stegenski mišici, koščkom vetrobranskega stekla po vsem telesu, premaknjenim ledvenim vretencem, zlomljenim rebrom... lahko prišla varno iz avtomobila. S pomočjo zdravniške oskrbe, podpore družine, pomoči družinske prijateljice, ki je fizioterapevtka, in prijateljev je bilo okrevanje veliko hitrejše. Najbolj hudo mi je bilo, ker sem bila tako nemočna v svojem telesu na invalidskem vozičku, da je zaradi mene tudi mami pustila službo in ostala ob meni, da me je

Lara Medved uživa v svojem delu. Na televiziji je pristala po naključju.

lahko negovala,« pripoveduje Lara, ki se je potem, ko je okrevala, posvetila novim izzivom, med drugim tudi delu pred kamerami.

TELEVIZIJA JE BILA NAKLJUČJE

»Delo na televiziji se je pravzaprav zgodilo čez noč. Vedno sem si tega želela, nisem pa vedela, kdaj in kako se bo uresničilo. Potem pa sem šla na razgovor, kjer sem odkrito povedala, da nimam nobenih izkušenj, ampak samo močno voljo in željo po delu in tako dobila priložnost, da prvič stopim pred kamero,« se spominja v smehu in dodaja, da je trenutno najbolj srečna za novo priložnost, da je lahko pri ustvarjanju kviza Denar pada in za vlogo, kjer bom prvič v voditeljskem paru. Tremo imam pa prav vsakič, ko stopim pred kamero. Včasih večjo in celo malo pozabim dihati, drugič malo manjšo in se začnem smejati, največkrat pa se smejim, ko te posnetke pogledam za nazaj. Uživam v tem, ko me na televiziji maserke in stilistke uredijo, ker se sicer res ne spoznam na modo in zadnje smernice. Lara ostaja Lara tudi, ko se kamere ugasnejo. Na meni se spremeni samo garderoba, kjer visoke pete hitro zamenjajo udobni čevlji.

Sicer pa doma bolj uživam v trenirki oziroma v tistem, kar mi pride pod roke in je enostavno, predvsem pa udobno,« pravi Lara, ki jo navdihuje, razveseljuje in osrečuje vse, kar je okoli nas. Energija, ki jo lahko dobimo in dajemo. Hvaležna je, da ima ob sebi krasnega partnerja.

IZNAJDLJIVI BLAŽ JO JE ZNAL OSVOJITI

Zelo luštna je tudi Larina ljubezenska zgodba. »Z Blažem sva se spoznala dva meseca pred prometno nesrečo. V mojem domačem kraju so tisto leto Modrijani prvič nastopili in to je bil za našo občino res velik dogodek. Organizirali so celo avtobusne prevoze do veselice. Tudi sama sem takrat s svojo družbo šla tja in po naključju pristala v prvi vrsti, skupaj s prijateljico, ki je bila velika oboževalka ansambla. Na odru niti nisem vseh poznala, ko je k meni

ANDREJA
COMINO

pristopil Blaž in me vprašal, če mu dam telefon, da naju s prijateljico fotografira. V tistem, ko smo se "slikali", pa je Blaž poklical sebe in tako dobil mojo telefonsko številko. Po tistem sva se točno dvakrat uspela dobiti, ker je na dan najinega tretjega srečanja prišlo do nesreče in so se po tem najina druženja odvijala kar pri nas doma. Odnos pa sva razvila med mojo rehabilitacijo,« pripoveduje Lara, ki si je z Blažem ustvarila tudi družino.

»Rojstva sina in hčerke nisva načrtovala, ampak sva oba hvaležna, da nama je bilo dano postati starša in da sta najina otroka zdrava. Oba se v starševstvu zelo dobro znajdeva, se pa ves čas učiva drug od drugega. Dinamika se že s prihodom enega dojenčka spremeni, kaj šele ob drugem, zato se mi res zdi pomembno in to tudi najbolj cenim, da se znava z Blažem sproti pogovori, dogovoriti in reševati probleme. V najinem odnosu oba opravlja vse vloge. Ni vedno enostavno, je pa zagotovo privilegij, da sva lahko oba večino časa doma,« je zadovoljna Lara, ki pravi, da z Blažem nista stroga starša. Bolj sta dosledna in otroka ves čas vključujeta v vsakodnevna opravila skozi igro. Učita ju skromnosti in dejstva, kako zelo smo lahko hvaležni za vse dobrine, ki jih imamo. »In če bova Leva in Livi Mario vzgojila tako, da bosta pripravljena deliti in delati dobro, bo to največ, kar si želiva poleg zdravja,« pove Lara, ki je nekaj mesecev po porodu videti, kot da sploh ni rodila.

NOSEČNIŠKI KILOGRAMI SO SE STOPILI KOT BISMIGNIL

»Razen dojenja in nošenja otrok ne delam prav nič dodatnega za svoje telo. Med obema nosečnostima sem pridobila samo dodatnih šest kilogramov in jih že v slabih dveh mesecih po porodu tudi izgubila. Trenutno sem v obdobju, ko ves čas jem in tudi pojem vse, kar drugi pustijo, ampak zaradi črpanja mleka na štiri ure, noč in dan, tudi vse porabim,« pove Lara, ki se je zelo hitro vrnila pred kamere. Že v zadnjem mesecu pred porodom so na televiziji govorili tudi o njeni predčasni vrnitvi s porodniške v jutranji program, ampak takrat odgovora zares še ni imela. »Ko pa je ponudba za delo prišla že po treh mesecih po porodu, je bila odločitev zaradi mojega dobrega počutja in Blaževe podpore veliko lažja. Še vedno se nisem vrnila v polni delovni čas, ampak za delo porabim okoli dvajset ur na mesec oziroma se lahko zaradi mojih čudovitih sodelavcev celo sproti odločam, koliko bom delala. V materinstvu in delu zares uživam, ker pa to dvoje lahko usklajujem, lahko rečem, da res živim svoje sanje,« sklene.

Na DARS-u smo preverili:

ZAKAJ ZARADI BURJE ZAPIRAJO PREDOR KASTELEC?

Stalna praksa je postala, da ob močnem vetru za ves promet zaprejo predor Kastelec v smeri Ljubljane. Na DARS-u smo povprašali, zakaj je vsakič znova treba zapirati predor in ves promet usmerjati na vzporedno regionalno cesto ter kako to, da se običajno zapira le predorska cev iz smeri Kopra proti Ljubljani.

Problematična le cev predora Kastelec v smeri proti Ljubljani

Na DARS-u so nam pojasnili, da je "vzrok za zaprtje navedene cevi avtocestnega predora zaradi burje v zagotavljanju varnosti voznikov in potnikov ob primeru nesreče ali zastoja v predoru". Če bi v predoru zagorelo in bi pihalo proti smeri vožnje, bi dim ogrozil vse voznike in potnike, ki bi sredi predora obtičali v svojih vozilih, pojasnjujejo v DARS-u in dodajajo, da je sicer problematična le cev predora Kastelec v smeri proti Ljubljani.

Gibanje zraka je pomembno predvsem ob nesrečah "Gibanje zraka se v predorih zagotavlja v smeri vožnje.

To je pomembno predvsem ob nesrečah. Če namreč v predoru zagori avto, se ves preostali promet pred njim lahko varno umakne iz predora, promet za njim pa obtiči v predoru. Če bi v predoru veter pihal proti smeri vožnje, bi lahko dim in ogenj hitro zajela vse ulete potnike in voznike za ponesrečenim vozilom. Če pa veter "vleče" v smeri vožnje, dim odnaša iz predora proti izhodu, kjer ni ne potnikov ne vozil", pojasnjujejo v DARS-u.

Največ ventilatorjev ima ravno predor Kastelec

ANDREJA
ČMAJ FAKIN

Kot so nam še pojasnili, so v avtocestnih predorih nameščeni veliki ventilatorji, s katerimi inteligentni transportni sistemi (ITS) in nadzorniki prometa zagotavljajo stalno strujanje zraka v smeri vožnje. V primorskih avtocestnih predorih pa ima največ ventilatorjev ravno cev predora Kastelec proti Kozini, in sicer štiri pare na vhodu in tri na izhodu. "Z ventilatorji bi v primeru požara v sosednji cevi zagotavljali tudi nadtlak v neproblematični cevi predora, po kateri bi se prebijali reševalci ali umikali ujeti potniki v goreči cevi", dodajajo.

Ko ima burja premočan vpliv, je treba predor popolnoma zapreti

"Na Primorskem se ob takih razmerah in ob taki legi predorske cevi z ventilatorji lahko premaguje tudi burja, seveda dokler je to možno. Ko pa začnejo ventilatorji izgubljati boj z burjo, je treba zaradi varnosti prometa najprej omejiti hitrost v predoru na 60, nato pa na 40 kilometrov na uro. Ko pa ima burja premočan vpliv na ventilatorje, pa je treba predor popolnoma zapreti za ves promet", so nam pojasnili in k temu dodali: "To se zgodi, ko je v petnajstih minutah v predoru trikrat izmerjena hitrost vetra najmanj osem metrov na sekundo (28,8 km/h) v napačno smer ali ko v je petminutnem intervalu povprečna hitrost v cevi najmanj pet metrov na sekundo (18 km/h) v napačno smer."

5 čajev za razstrupljanje in zmanjševanje napihnjenosti

Razstrupljanje telesa in zmanjševanje napihnjenosti sta ključna za dobro počutje in zdravje. Razstrupljanje je dobrodošlo še zlasti po praznikih. Preverite, kateri čaji vam pri tem lahko pomagajo.

ČAJ IZ KOPRIVE ZA RAZSTRUPLJANJE

Kopriva je bogata z minerali, kot so kalcij, kalij in silicij, ter vitamini A, B2, C in folno kislino. Njene diuretične lastnosti pomagajo telesu izločiti odvečno vodo, kar zmanjša otekanje in napihnjenost. Poleg tega kop-

navati raven holesterola in krvnega sladkorja.

REGRATOV ČAJ PREPREČUJE NASTANEK LEDVIČNIH KAMNOV

Regrat je poln inulina, vitaminov (A, B, C in D) ter mineralov, kot je kalij. Njegove diuretične in razstrupljevalne lastnosti so idealne za čiščenje jeter in ledvic, kar zmanjšuje napihnjenost in zadrževanje vode. Prav tako izboljšuje prebavo in preprečuje nastanek ledvičnih kamnov.

BREZOV ČAJ JE NARAVNI DIURETIK

Listi breze so naravni diuretiki, bogati s flavonoidi, vitaminom C in tanini. Brezov čaj zmanjšuje celulit, spodbuja izločanje toksinov in izboljšuje delovanje ledvic. Redno pitje pomaga tudi pri uravnavanju holesterola in preprečevanju nastanka ledvičnih kamnov.

CIMETOV ČAJ - VEČ KOT SAMO ZA RAZSTRUPLJANJE

Cimet ni le okusna začimba, temveč tudi močan zaveznik pri izboljševanju prebave. Njegove antiseptične in protivnetne lastnosti zmanjšujejo napihnjenost, hkrati pa spodbujajo presnovo ogljikovih hidratov. Cimetov čaj je tudi odličen za boj proti stresu in utrujenosti. Pripravite ga tako, da palčko cimeta namakate v vroči vodi 10 minut ali preprosto v vročo vodo vmešate žlico mletega cimeta za pripravo čaja.

Naravni čaji, pripravljani iz preizkušenih zelišč in rastlin, so enostaven in okusen način za razstrupljanje, za telo očistiti toksinov, izboljšati prebavo in zmanjšati zadrževanje tekočin.

PIJTE, PIJTE, PIJTE

Kot je splošno znano, je eno najpomembnejših priporočil za zdravje uživanje dovolj vode – vsaj dva litra na dan, še bolje več. Pitje zadostne količine vode aktivira metabolizem maščob, ohranja tkiva hidrirana, zmanjšuje občutek lakote, pospešuje kroženje hranilnih snovi in hormonov ter izboljšuje limfni obtok, kar zmanjša otekanje, tudi na območjih, kjer prevladujejo maščobne obloge in celulit.

Tako imenovani drenažni čaji izboljšajo koristi vode. Uporabljajo se kot dodatni trik za povečanje vnosa tekočine ali za zmanjšanje zadrževanja vode, izboljšanje slabe prekrvavitve ali zmanjšanje napihnjenosti trebuha. Lahko jih uživamo tople ali hladne po 5–10 minutah namakanja.

riva podpira delovanje ledvic, izboljša prekrvavitev in krepi telo z bistvenimi hranili. Čaj iz koprive pripravite tako, da 1 žlico sušene koprive prelijete z 250 ml vrele vode in pustite 5–10 minut.

ČAJ IZ ARTIČOKE ZA JETRA IN PREBAVO

Artičoka je znana po svojem blagodejnem vplivu na jetra in prebavo. Vsebuje flavonoide, kisline in antioksidante, ki spodbujajo razstrupljanje jeter in ledvic. Prav tako zmanjšuje napihnjenost in pomaga urav-

Manj obljub, več namenov

Januar vsako leto prinese svež zagon. Vanj stopimo s seznamom obljub, ki se jih bomo držali: shujšati, prebrati več knjig, izboljšati finančno stanje, preživeti manj časa na telefonu ipd. A čeprav nas prvih nekaj tednov motivacija kar preplavlja, že konec meseca mnoge obljube zdrsnijo iz naših rok. Raziskave kažejo, da le 8 odstotkov ljudi dejansko izpolni svoje novoletne zaobljube. Zakaj? Ker so pogosto preveč toge in ne upoštevajo naših potreb.

Kako novoletni začetek spremeniti v življenjski slog?

Kaj pa, če bi leto začeli drugače? Namesto da si zastavljamo cilje, ki nas obremenjujejo, se osredotočimo na nekaj bolj osebnega – na namene. Namen ni le specifičen cilj, ki ga moramo doseči, ampak način razmišljanja in delovanja, ki omogoča trajne spremembe brez občutka neuspeha.

Od ciljev k namenom: razlika, ki šteje

Cilj je specifičen in pogosto časovno omejen: »Do marca bom shujšal pet kilogramov.« Namen pa ima širši pomen: »Želim se bolje počutiti v svojem telesu.« Ključna razlika je v tem, da namen ne temelji na končnem rezultatu, ampak na procesu. Ko delujemo z namenom, si dovoli-

mo napake in prilagoditve. To ne pomeni, da opustimo ambicije – nasprotno, namen nas vodi k boljšemu razumevanju lastnih potreb in sposobnosti.

Zakaj nameni delujejo?

Nameni so bolj prilagodljivi in prijazni do nas. Če si zadamo namen, kot je »želim več časa preživeti na svežem zraku«, ne čutimo pritiska, da moramo vsak dan prehoditi točno 10.000 korakov. Namesto tega raziskujemo, kaj nam prinaša zadovoljstvo – na primer kratek sprehod, izlet ob koncu tedna ali občudovanje vrta. Takšen pristop je dolgoročno bolj trajen, saj nas ne omejuje, ampak motivira.

Kako oblikovati namen?

Pri oblikovanju namenov je pomembno, da so povezani z našimi vrednotami in željami. Najprej si zastavite vprašanje, kaj je za vas resnično pomembno. Namesto da sledite družbenim pričakovanjem, razmislite, kaj vas resnično osrečuje in navdihuje. Začnite z majhnimi koraki. Namen ne potrebuje velike preobrazbe, lahko je preprost: »Želim se več gibati na način, ki mi prinaša veselje.« ali: »En dan v tednu želim nameniti čas svojim najdražjim, brez telefona.« Pustite prostor za prilagoditve. Če vam nekaj ne ustreza, to prilagodite – namen je proces, ne končna postaja. Ne pozabite proslaviti majhnih zmag, saj vsaka šteje.

Nameni v praksi: majhni koraki k spremembam

Nameni omogočajo, da gradimo bolj uravnoteženo življenje. Ko ne čutimo stalnega pritiska, lažje vztrajamo. Če si zada-

DR. KATJA KOZLOVIČ

Zakonska in družinska terapevtka, izvajalka igralne terapije ter kadrovska svetovalka
www.lanimaj.si • www.kei.si

mo namen »bolj skrbeti za svoje zdravje«, to lahko pomeni karkoli: bolj hranljive obroke, več spanja ali več gibanja. Vsak majhen korak šteje, saj ustvarja prostor za trajne spremembe.

Manj je več tudi pri namenih

Izberite le nekaj namenov, ki jih lahko vtkete v vsakdanje življenje. Nameni niso opravila na seznamu, ampak smernice, ki nas spodbujajo k prijaznejšemu, bolj zavestnemu načinu življenja. Naj leto 2025 ne bo polno praznih obljub, temveč iskrenih namenov, ki vas vodijo k sreči, zdravju in notranjemu miru. Manj obljub, več namenov – to je morda vse, kar potrebujete za uspešen začetek leta!

UPANJE NIKOLI NE RAZOČARA

PRIMOŽ KREČIČ

Koprski stolni župnik

Simbol upanja je sidro, ki predstavlja trdnost v nemirnih valovih morja.

Vsi upamo. V srcu ljudi živi upanje kot nepogrešljiva želja in pričakanje dobrega. To je še posebno podkrepljeno v judovsko-krščanski duhovnosti. Toda prihodnost je tudi nepredvidljiva, zato včasih prinaša nasprotujoče občutke, od zaupanja do strahu, od sproščenosti do pobitosti, od prepričanosti do dvoma. Pogosto srečamo obupane in črnogledne ljudi, ki se jim zdi, da jim nič ne more ponuditi sreče. Razširjeno je tudi prepričanje, da po vsej hudobiji zadnjih stoletij ni mogoče upati v boljše čase in ljudi. Novoveške ideologije so oropale in razdvojile ljudi, ostaja veliko propadlih dogovorov in izdanih odnosov. Zaključuje se obdobje, ki je sanjalo o globaliziranem svetu, toda velike ekonomije so potegnile svoje interesne črte. S tem so se še bolj odprle rane najrevnejših in krivično ureditev sveta. Več kot petina svetovnega prebivalstva nima niti najpotrebnejših sredstev za življenje. Marsikje so se s temi krivicami povezali ideološki, religiozni in nacionalistični interesi, polni fanatizma in nasilja.

Na bogatem Zahodu rasteta otopelost in črnoglednost. Ljudje vidijo zgolj trenutek in ničesar drugega. So izgubljeni, oddaljeni, zaprti ali postajajo nasilni. Podobno rastejo grožnje okolju in naravi, pri čemer ni velike pripravljenosti za spreobrnjenje k skromnosti in solidarnosti. Močan strah visi pred posegi v gensko strukturo in na druga področja, ker bi ljudje postali kot računalniki, ki bi jih bilo mogoče krmiliti od zunaj. Dogajajo se pritiski na ženske, otroke in družine. Bolj, ko so ljudje izpraznjeni in izkoreninjeni, več je ne-

varnosti, da bi jih čustveno in duhovno pohabili. Nekateri bežijo in iščejo razne nadomestne stvarnosti, vendar se vedno znova obnavlja upanje, ki je sad ljubezni in milosti. Za upanje je pomembna potrpežljivost in vztrajanje, kup novih začetkov in odpuščanja. Kljub oviram ostajajo ljudje, ki se borijo in iščejo pristnost, svetlobo. Zavedajo se, da je življenje močnejše od smrti in da smo obdarjeni s svobodo. Tudi, ko nas trpljenje in preizkušnje vržejo na tla, ohranimo pogum in zdravo samozavest, kar nas pelje dalje. V tej naravnosti se obnavlja naše dostojanstvo in zavzetost za mir ter spravo.

V državi upanja moramo stopiti k drugim in jih spodbuditi. To je drža in želja mladih, ki gredo naprej in rojevajo življenje, iz tega raste veselje in sproščenost. Upanje je kot poezija in mistika, ki vedno najde rešitev in pot. Je nevidno in čuti, česar se ne da čutiti, vendar odpira vrata in doseže nemogoče. Nikjer ni takšnega zdravila, kot je upanje. Njegova moč zbližuje ljudi, jih otrese zagrenjenosti in spodbuja k ustvarjalnosti. V upanju se obnavlja mladost narodov in novih idej. Za to pa se je treba vedno znova napajati pri ljubezni in jo živeti iskreno ter pogumno. Pisatelj Feuillet je zapisal, da je upanje kot nočno nebo, nikdar ni tako temno, da ne bi odkrilo kakšne zvezde. Tone Pavček pravi: Živeti./ Zmeraj do kraja./ Preživeti./ Začeti skraja./ Pa kaj zato,/ če svet ni raven./ Pač bo, kar bo/ in nekaj zraven./

Plastični izdelki za enkratno uporabo

Na obalah Evropske unije je 85% morskih odpadkov iz plastike. Polovica teh plastičnih odpadkov so izdelki za enkratno uporabo. Najpogostejši med njimi so plastične vrečke, ovitki od čokolad in drugih živil, plastični kozarci, platenke, plastične slamice in druga plastična embalaža za hrano. Za okolje je pomembno, da plastične izdelke za enkratno uporabo po uporabi ne puščamo v naravi. Odvržemo jih v za to namenjene zabojnike.

Prodajate ali uvažate plastične izdelke za enkratno uporabo?

SUP proizvod

*ang. Single-Use Plastic

je plastični proizvod za enkratno uporabo, ki je v celoti ali delno izdelan iz plastike, ter ni namenjen večkratni uporabi.

Kateri so SUP proizvodi?

- posode za živila
- zavitki in ovoji iz prožnega materiala
- vsebniki za pijačo do 3 l
- lončki za pijačo
- lahke plastične nosilne vrečke
- vlažilni robčki
- baloni
- tobačni izdelki
- ribolovno orodje

Pomagali vam bomo izpolniti vaše obveznosti, ki izhajajo iz SUP uredbe.

Kdo ima obveznosti?

Proizvajalec* plastičnega proizvoda za enkratno uporabo:

- ki je embalaža, ali
- ki je prazen plastični proizvod.

*embaler

*proizvajalec servisne embalaže

*uvoznik

*tuje podjetje

SLOPAK
ZIVIMO Z OKOLJEM.

www.slopak.si
slopak@slopak.si

15. 02. 2025 ob/alle 11.00
Koncert za družine/Concerto per famiglie

Grande MI
ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE
ORCHESTRA DELLA FILARMONICA SLOVENA

Oblikovanje/Projekt grafico: Agencija Arih

16. 02. 2025 ob/alle 19.30
Abonma in izven/Abbonamento e fuori

Iztok Mlakar
Pegule
komedija/commedia

VSTOPNICE / BIGLIETTI
www.avditorij.si

S

Makro5

Z vami gradimo že več kot 30 let.

Nakup parcele in lokacijska informacija

Pogosto slehernik ne pozna procesa, kako do gradbenega dovoljenja in pomena lokacijske informacije, zato vas bomo s tem seznanili.

Postopek se prične z izbiro in nakupom zemljišča. Če tega ne želite narediti sami, se lahko obrnete na našo nepremičninsko družbo in pozabite na vse skrbi, saj vam bomo uredili vse potrebno. Prisluhnili bomo vašim željam in vam svetovali najprimernejšo parcelo. Pred nakupom je potrebno pridobiti in preučiti še lokacijsko informacijo za zemljišče, ki nam pove, kakšna je namenska raba zemljišča, na-

tančno določena s prostorskimi akti. Izda se za potrebe izvajanja vseh vrst pravnih poslov in prometa z nepremičninami ter urejanje zemljiškoknjižnih zadev, kot je nakup, prodaja, cenitev, dedovanje ...

V lokacijski informaciji je torej opredeljeno, katera namenska raba in vrsta gradnje je dovoljena na zemljišču, poleg tega so v njej podatki o območnih varovanjih in omejitvah, merila in pogoji gradnje. Za pridobitev lokacijske informacije lastništvo zemljišča ni pogoj, vsakdo jo lahko naroči in pridobi. Za odločanje o vlogi je pristojna občinska uprava občine, zato prej preverite, katera občina je pristojna za reševanje vloge.

Po izvedenem nakupu je potrebno pridobiti geodetski posnetek oz. geodetski načrt, kar je osnova pri pripravi projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja, ter seveda izbrati arhitekta, kateremu boste zaupali projektiranje vašega bodočega doma. Tudi z izborom zanesljive geodetske družbe in projektne biroja vam lahko svetujemo na podlagi lastnih dolgoletnih izkušenj.

BRANKO
LONČAR

Obala

nepremičnine

Obala nepremičnine d.o.o.

Obala 16, 6320 Portorož

Tel: 05 674 10 30

Mob: 041 35 22 00

info@obala-nepremicnine.si

www.obala-nepremicnine.si

Spremembe 2025 za normirani s.p.

2025 PRINAŠA NEKATERE SPREMEMBE ZA NORMIRANE SAMOSTOJNE PODJETNIKE.

Od 2025 lahko samostojni podjetniki izberejo izračun davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, če njihovi prihodki iz dejavnosti v predhodnem davčnem letu niso presežili 30.000 EUR (za popoldanske s.p.) ali 60.000 EUR (za polno normirane s.p., ki so bili obvezno zavarovani na podlagi samozaposlitve neprekinjeno vsaj devet mesecev). Pomembno je omeniti, da za dosego teh ravnih prihodkov zadostuje le samozaposlitev podjetnika in ne več zaposlitev druge osebe.

Za polno normirani s.p., ki so obvezno zavarovani za polni delovni čas neprekinjeno vsaj devet mesecev, velja, da če letni prihodki ne presegajo 60.000 EUR, se upoštevajo normirani odhodki v višini 80 % prihodkov. Prihodki nad 60.000 EUR pa ne upoštevajo normiranih odhodkov.

Za popoldanske s.p. pa po novem velja, da če letni prihodki ne presegajo 12.500 EUR, se upoštevajo normirani odhodki v višini 80 % prihodkov, medtem ko se za prihodke med 12.500 EUR in 30.000 EUR upoštevajo normirani odhodki v višini 40 %. Prihodki, ki presegajo 30.000 EUR, ne upoštevajo normiranih odhodkov. Določeni so tudi novi kriteriji za izstop iz sistema normiranih odhodkov na podlagi povprečja prihodkov dveh zaporednih let, in sicer 60.000 EUR, 30.000 EUR ali 45.000 EUR, odvisno od zavarovanja zavezanca v teh letih. V prehodnem obdobju 2025 veljajo pretekli pogoji, pri čemer povprečje prihodkov iz 2023 in 2024 ne sme preseči 150.000 EUR. 2026 se bodo novi izstopni pogoji preverjali samo na podlagi prihodkov v 2025. Polno normirani s.p. izstopi iz sistema, če 2025 preseže 60.000 EUR prihodkov iz dejavnosti, popoldanski s.p. pa, če preseže 30.000 EUR prihodkov iz dejavnosti.

Sicer je normirani s.p. primerna izbira za podjetnike, ki imajo relativno nizke stroške poslovanja in ne potrebujejo upoštevanja dejanskih odhodkov za znižanje davčne osnove. Prav tako je privlačna možnost za tiste, ki si želijo preprostejšega načina poslovanja brez

JURE
HALIK

potrebe po vodenju knjigovodstva.

Popoldanski s.p. pa je odlična možnost za tiste, ki že imajo redno zaposlitev in bi radi dodatno zaslužili z manjšo podjetniško dejavnostjo.

RAČUNOVODSKI SERVIS

fidata
finance

FIDATA d.o.o.

Ankaranska c. 7b, 6000 Koper

Tel: +386 59 052 423

info@fidata.si

http://www.fidata.si

Redna letna skupščina ZPPAS

ZPPAS – ZVEZA POMORSKO-PROMETNIH AGENCIJ SLOVENIJE ŠTEJE 28 AKTIVNIH ČLANOV NAJPOMEMBNEJŠIH LADJARJEV, KI PRIHAJAJO V LUKO KOPER, IN SE VSE BOLJ UVELJAVLJA V NAŠEM MAJHNEM POMORSKEM PROSTORU. OSNOVNA NALOGA ZPPAS JE PROMOCIJA ZVEZE IN ČLANSTVA, POMORSKEGA POKLICA TER VZGOJA, IZOBRAŽEVANJE IN PRIDOBIVANJE NOVIH KADROV TER SODELOVANJE Z OSTALIMI DELEŽNIKI PRISTANIŠKE SKUPNOSTI PREDVSEM NA STROKOVNEM PODROČJU, KAR PA NI VSELEJ SPREJETO DOBRONAMERNO.

2025 zaključuje prva generacija dijakov GEPŠ, smer Logističnega tehnika in pomorskega agenta, ki je ponovno zaživela prav na našo pobudo pred štirimi leti. Vsi dijaki so opravili tudi obvezno prakso tako v drugem kot v tretjem letniku.

Šoli se ni treba ukvarjati s pomanjkanjem vpisa, kvečjemu obratno, saj je interes za vpis veliko večji, kot so možnosti. Tudi ZPPAS si po svojih močeh prizadeva, da se študij na srednji šoli nadaljuje. Slednje spodbujamo z letnimi štipendijami, zagotovljeno obvezno prakso in poučevanjem strokovnih predmetov. Danes na šoli poučujejo štirje zunanji predavatelji pomorskega gospodarstva ter tako dijake neposredno seznanjajo z novostmi na tem področju in nanje neposredno prenašajo dnevno problematiko, s katero se v praksi srečujejo pri prihodu in odhodu ladij iz koprškega pristanišča.

Ob tej priložnosti bi se želel tudi osebno zahvaliti vsem članom ZPPAS kakor tudi Zvezi špediterjev, ki pri tem projektu sodelujejo in nas podpirajo.

Po daljšem obdobju smo končno dobili tudi upravo v

Luki Koper, ki, če mi dovolite, da se tako izrazim, VE KAJ DELA. ZPPAS se z njo redno srečuje, usklajuje pripombe članstva in predloge ter poskuša uspešno reševati tekočo problematiko. Lahko zagotovim, da jo slednja razume, zna prisluhniti skupnosti ter ustrezno ukrepati za izboljšave. Verjamemo, da se bo sodelovanje uspešno nadaljevalo, saj se slednja zave da dejstev, da posli prihajajo iz skupnosti, ki živi in dela ob pristanišču, ne pa sami od sebe. Kar 90 % mednarodne trgovinske menjave se opravi po morju, zato nam mora biti povezanost z zaledjem, predvsem z vzhodnoevropskimi

špediterjev in Združenjem za promet, katerega člani smo, si bomo prizadevali za širitev v najkrajšem možnem času ter tako omogočili nemoten pretok blaga.

Če bo Slovenija vodila gospodarsko in tudi pomorsko usmerjeno razvojno politiko in hkrati podpirala razvoj koprškega pristanišča, se bo tudi število ladij v našem pristanišču vsako leto povečevalo.

Zavedati se moramo, da je Luka Koper izgubila sloves, ki ga je imela dolga leta zaradi nezasičenosti, pretovora, dela in delovne sile ... Res je, da se stvari, zahvaljujoč novi upravi Luke Koper, počasi umirjajo in gredo v pravo smer. Upamo in želimo si, da jih bodo pustili delati in uresničevati zastavljene cilje, za kar si bomo po vseh močeh prizadevali.

Ob koncu bi želel poudariti, da si želimo sodelovanja pri pripravi prihodnje prometne strategije kot ZPPAS, kar sem že večkrat poudaril, samo in izključno na strokovnem področju. Nismo politična organizacija ali društvo, ampak skupina strokovnjakov, ki dobro pozna problematiko pomorskih agencij in potrebe ladjarjev. Aktivni smo z Zvezo špediterjev znotraj Združenja za promet, ki deluje v okviru GZS. Čeprav menim, da smo včasih premalo slišani, verjamemo, da bo strokovnost prevladala. Ne velja zanemariti dejstva, da je za obalno gospodarstvo Luka Koper in njene spremljajoče dejavnosti, kot so pomorske, logistične, transportne in še mnoge druge, še kako pomembne, saj dajejo večino prihodka tukajšnjemu prebivalstvu. Žal je včasih potrebno na račun tega tudi kaj potrpeti in pokazati malo več politične volje pri reševanju vsakodnevnih problemov in Luko Koper prikazati tudi v dobrem, ne pa iskati samo njene slabe lastnosti in negativne vplive. Premalo se zavedamo, da je danes Luka Koper in spremljajoča logistična panoga eden glavnih virov prihodka tukajšnjih obalnih občin in njenega prebivalstva, zato me toliko bolj čudi splošna neodzivnost in nezainteresiranost pristojnih.

Ob izidu januarske številke 2025 bi izkoristil priložnost ter se zahvalil za uspešno sodelovanje v preteklem letu vsem članom ZPPAS, Luki Koper, Upravi za pomorstvo, Pomorski policiji ter vsem ostalim službam, s katerimi ZPPAS aktivno sodeluje. Obenem vam želim veliko osebnih in poslovnih uspehov v novem letu 2025.

Gracijan Necmeskal, predsednik Zveze pomorsko-prometnih agencij Slovenije

Skupaj z Luko Koper, Zvezo

Mladi se zavedajo nevarnosti petard, a jih še vedno uporabljajo zaradi zabave in potrebe po pozornosti

Prepovedane so že 16 let, pa jih lahko dobiš skoraj na vsakem vogalu. Zaradi njih si je že veliko otrok in mladostnikov uničilo življenje.

Vsako leto decembra na vsakem koraku govorimo o tem, kako so nevarne, škodljive, s plakatov v nas strmi-jo preplašene oči hišnih ljubljencev. Zdi se, kot da je vsem vse jasno - petarde niso v redu. Zakaj se potem vedno znova ponavljajo tragične zgodbe, katerih gonilo je ravno pirotehnika? Zakaj nekateri ne morejo brez teh nebodigatreba izdelkov? Zakaj z njimi strašijo, uničujejo tujo lastnino, povzročajo škodo družbi, uničujejo sebe?

Za razliko od minulih let se o pirotehničnih sredstvih na veliko govori, četudi je december mimo, četudi smo na praznike skoraj že pozabili, četudi je večina pozabila tudi na tragične vesti o nesrečah, v katerih so imele glavno vlogo petarde, žrtve pa so bili mladostniki, otroci. Celo na državni ravni so ugotovili, da je nujna prevetritev zakona, šušljalo se je tudi o popolni prepovedi pirotehničnih sredstev, a zaenkrat se je zgodil samo posvet, na dejanja bo treba še počakati. Mogoče, dokler se ne uskladijo, ali je 17.000 podpisov pod peticijo za

ustavitev prodaje prepovedanih petard, ki so jih predsedniku vlade 17. januarja predali z Inštituta 8. marec, dovolj za prvo. Mnogo kritik, vedno več, je uperjenih tudi proti tradicionalnim novoletnim ognjemetom, češ da prav tako negativno vplivajo na okolje in živali, a tu je treba povedati, da je ognjemet omejen tako časovno - zgodi se na točno določen dan, ob točno določenem času, prav tako je določeno njegovo trajanje, ljudje se lahko nanj pripravijo - kot prostorsko - izvaja se v varnem okolju, kjer ne ogroža ljudi in z njim rokuje za to usposobljeno osebje.

O tem, da so na urgentnem bloku UKC Ljubljana v času božično-novoletnih praznikov obravnavali tri hude poškodbe s pirotehničnimi sredstvi in eno lažjo, smo poročali tudi mi na našem spletnem portalu. Utrpele so jih osebe, mlajše od 15 let.

"Dva sta izgubila roko, vse prste, vključno z dlanjo, eden je utrpel hudo poškodbo glave, najverjetneje tudi izgubo vida, četrta poškodba je bila lažja, a se je zgodila zaradi uporabe doma narejenega pirotehničnega sredstva," je povedal vodja Urgentnega kirurškega bloka UKC Ljubljana **Uroš Tominc**.

V eni hujših nesreč se je v Ljubljani s pirotehničnim izdelkom huje poškodoval otrok, mlajši od 14 let. Eden od otrok je v družbi na igrišču prižgal pirotehnično sredstvo, ki sprva na videz ni delovalo, ko pa ga je otrok pobral, mu je eksplodiralo v roki. Utrpel je zelo hude poškodbe po vsem telesu, predvsem po rokah in obrazu.

Da je uporaba pirotehničnih sredstev problematična predvsem pri mladoletnih osebah in otrocih, opažajo tudi na policiji, ki je lani ugotovila 153 kršitev, v več kot 70 odstotkih so jih storili mladostniki. Gre za največ kršitev v zadnjih petih letih. Policisti so zasegli 14.100 kosov pirotehnike, kar je 2,5-krat več kot leto prej.

Pri zasegih so se še posebej »izkazali« v Novem mestu, kjer so mladoletniku zasegli 646 pirotehničnih sredstev F2 in F3, drugemu na prireditvenem prostoru pa okoli sto pirotehničnih sredstev, ter v Kopru, kjer so 14-letniku zasegli 475 pirotehničnih sredstev, dvema mladoletnikoma pa okoli 300 pirotehničnih sredstev, od tega 12 različnih vrst petard in predelana pirotehnična sredstva oziroma jeklenke CO2, napolnjene s smodnikom.

Vse to ni nič novega, že slišano in videno. Ne enkrat, žal, neštetokrat, zato smo se po pomoč obrnili na strokovnjake, ki bi nam lah-

ko pojasnili, zakaj petarde naše mlade tako privlačijo. Si frajer, če si upaš držati petardo v roki najdlje? Si faca, če jo vržeš pod noge kakšni ženici, ki jo od strahu skoraj kap? Je bistvo v tem, da so prepovedane in si zato pogumen, ker počneš nekaj nezakonitega, prepovedanega? Kaj je tako privlačnega v pirotehničnih sredstvih, da njihova uporaba ne samo ne pojenja, temveč znova in znova narašča?

Kako nagovoriti otroke in mladostnike, da karkoli jih že žene k petardam, nič ni tako kul, frajersko, pogumno, fajn, da bi bilo za to vredno tvegati tako veliko. Prst, dlan, roko, oči ... življenje. Ali bi morali nagovoriti (tudi) starše, saj so menda oni tisti, ki svojim otrokom petarde prineso kar na pladnju, da se jim ni treba mučiti s protizakonitimi prijemi?

Antropolog **Dan Podjed** je izpostavil, da se v povezavi s tovrstnim težavnim vedenjem vedno pogovarjamo predvsem o mladih, v resnici pa bi se morali vsi skupaj vprašati, kaj je narobe z nami oziroma našo družbo, da uporabo prepovedanih petard dopuščamo. Dokler ne bodo tisti, ki prodajajo pirotehnične izdelke, primerno sankcionirani, se kakšna bistvena sprememba ne bo zgodila, je prepričan.

"Moramo narediti obrat v glavi in se začeti zavedati svoje odgovornosti za to, kako vzgajamo otroke in jim biti zgled. Petarde, ognjemeti, pokanje je nekaj, kar je globoko zakoreninjeno v naši družbi. Odrasli se zagotovo spominjamo otroštva, ko so starši prinašali petarde iz Italije in Avstrije, bilo je normalno, da otroka razveseliš s škatlo petard, ki mu lahko sicer raztrešči roko in ga zaznamuje za vse življenje," je pojasnil.

Predvsem pa morajo po njegovem mnenju odgovornost prevzeti voditelji, od predsednika vlade do županov občin, ki lahko sprejmejo odloke, da je metanje petard in pirotehničnih izdelkov prepovedano. Hkrati pa naj nudijo zgled tako, da prepovedo ognjemete za novo leto.

"Po eni strani se zgražamo nad mladimi, da mečejo petarde, po drugi strani pa občina v zrak izstrelja na tisoče razstreliva, vrednega na tisoče evrov. Kakšen zgled pa je to? Temu se reče hipokrizija. Eni lahko pokajo, drugi pa ne. Naj bodo odločevalci zgled, zato novo leto ne bo nič manj lepo, nič bolj žalostno, nasprotno, dali bomo ljudem mir, ki si ga ob prehodu v novo leto zaslužijo," je še dejal.

Dr. Leonida Zalokar, ravnateljica Strokovnega centra Planina, nam je predstavila rezultate zadnje ankete U-Reporta, platforme za množično participacijo otrok in mladih, v kateri je v 24 urah sodelovalo več kot 100 U-Reporterjev iz vse Slovenije in v kateri so razkrili svoj odnos do uporabe petard in drugih pirotehničnih izdelkov.

"Prvi rezultati kažejo na zaskrbljujoče trende, hkrati pa tudi na pomembne priložnosti za zmanjšanje uporabe pirotehnike z osredotočenim ozaveščanjem in prilagojenimi ukrepi," je dejala Zalokar.

Poudarki ankete, ki je bila pripravljena v okviru ozave-

ševalne kampanje Vlade RS, ki obravnava omejitve in prepoved uporabe petard pred prazničnim časom:

Tretjina U-Reporterjev (32 %) je že kdaj uporabljala petarde, 68 % pa še nikoli. To kaže, da je uporaba pirotehnike prisotna, a ne prevladujoča, vendar pa je ta tretjina uporabnikov dovolj, da povzročajo negativne posledice za ljudi, živali in okolje. Glavni razlog za uporabo petard je zabava, kar je navedlo 38 % U-Reporterjev. Sledi želja po pozornosti (27 %), kar nakazuje na družbeni vidik uporabe, povezan s potrebo po izstopanju. Adrenalin je za 19 % anketirancev prav tako pomemben dejavnik. Manjši delež mladostnikov uporabo povezuje z vplivom vrstnikov (7 %), tradicijo (7 %) ali zvokom (1 %). Ti podatki kažejo, da gre za kompleksen pojav, ki ga motivirajo tako osebni kot družbeni dejavniki.

Velika večina U-Reporterjev (88 %) meni, da je uporaba petard nevarna, kar kaže na visoko stopnjo zavedanja. Poleg tega jih kar 92 % opozarja na negativne vplive pirotehnike na živali in okolje, pri čemer navajajo stres pri živalih ter onesnaževanje okolja. Kar tretjina (39 %) jih poroča o neprijetnih izkušnjah, povezanih s pirotehniko, kot so prestrašenost ali celo poškodbe.

Rezultati ankete kažejo, da se otroci in mladi v Sloveniji zavedajo nevarnosti in negativnih vplivov petard, vendar je njih-

NATAŠA
FAJON

va uporaba še vedno prisotna, predvsem zaradi zabave in potrebe po pozornosti. Ključni izzivi za spremembo navad vključujejo izboljšanje ozaveščanja, uvajanje alternativnih oblik praznovanja in strožje zakonodajne ukrepe.

Predvsem pa bi bilo po besedah dr. Zalokar nujno ozaveščati in dosledno sankcionirati starše, ki bi morali nad svojimi otroki vršiti potreben nadzor in jim privzgojiti spoštovanje ustreznih družbenih norm in vrednot - so pa pogosto prav starši tisti, ki svojim podmladkom dobavljajo in omogočajo uporabo nevarnih pirotehničnih sredstev.

"Žal živimo v družbi, kjer so napisana pravila, norme in vrednote na deklarativni ravni močno (pre)naglašene, v vsakdanjem življenju pa niso upoštevane. Po mnenju številnih eminentnih tujih strokovnjakov smo, žal, priča zatonu neke civilizacije, tonemo vse globlje. Družba na neki točki v preteklosti družbeno opredeljena toksična vedenja vedno bolj in povsem normalizira, čeprav bi nam morali zvoniti vsi alarmni zvonci v naših glavah in umu - če slednje sploh še imamo. Zato se tudi vedno bolj pričakuje in zahteva reset, ki pa ga nekateri zaradi nebrzdane človekove uničevalnosti in pohlepa, egoizma in egocentrizma, vidijo samo še v vojni - ker se človek sam po sebi ne bo ustavil, prej bo vse uničil. Homo sapiens ni več umni človek, je trenutno najbolj nevarna vrsta primata za obstoj tako človeštva kot planeta. S petardami vred," je rekla bobu bob dr. Leonida Zalokar.

Divna Timotijević si je s postom spremenila življenje

ZDRAVNIK NI MOGEL VERJETI NJENI ČUDEŽNI OZDRAVITVI

Divna Timotijević je simpatična temnolaska, ki se ne boji izzivov, zato je medicinska sestra in študentka medicine pred dvema letoma prišla v Slovenijo. Tu si je ustvarila lepo življenje, vendar je zaradi hitrega načina življenja in stresa dobila razjede na želodcu in polip. Ko se je odločila za spremembo življenjskega sloga in post, se je njeno zdravje močno izboljšalo. »Moj gastroenterolog je bil presenečen – želodec se je obnovil, razjede so izginile, polip na jetrih pa je izginil,« pripoveduje.

Po prihodu v Slovenijo je Divna nekaj let delala kot inštrumentarka v operacijski dvorani. Ker ni bila zadovoljna s sistemom v zdravstvu, se je odločila za spremembo. Zdaj se ukvarja z uvozom in prodajo opreme za računalnike in mobilne telefone ter vodi verigo trgovin Vse za telefone.

»Moje delo je že leta zelo stresno, tega pa nisem znala obvladovati, zato sta posledice utrpela moj želodec in zdravje. Težave z želodcem sem imela že skoraj desetletje. Začelo se je z groznimi bolečinami v trebuhu, ki so se pojavile na dva meseca. Enkrat sem celo pristala na urgenci, kjer so mi dali infuzijo. Potem so bolečine popustile. Kasneje so bolečine postale pogostejše, spremljali so jih

driska, bruhanje in močne bolečine v trebuhu. Infuzija ni več pomagala, zato mi je zdravnik predpisal zdravila in diagnosticiral akutni gastritis. Ker testi niso pokazali prisotnosti bakterij, je bil glavni vzrok stres,« pripoveduje. Predpisali so ji trimesečno terapijo, nato je naredila dvomesečni premor. »Ta premor je bil zame pekel, bolečine so bile tako močne, da me je mož nosil na urgenco. Imela sem občutek, da nekdo reže moje telo. Bila sem lačna, a karkoli sem pojedla, me je v želodcu obtežilo kot kamenje. Trudila sem se prilagoditi prehrano, vendar mi je vse škodilo, celo skodelica čaja in piškoti. Dogajalo se je, da sem preživela stresno obdobje, rešila problem, a ko sem šla na dopust,

sem imela tako hude bolečine v želodcu, da sem dopust preživel pri zdravniku in v postelji,« se spominja.

ŠEF JI JE POKAZAL POT DO ODREŠITVE NEZNOSNIH BOLEČIN

Ko je bila Divna oktobra 2023 na obisku pri starših v Srbiji, se je zbudila z občutkom mrzlice, kot da jo je nečesa zelo strah. Bolela jo je glava, dobila je dri-

sko in začela bruhati, vse skupaj pa je zaokrožila še bolečina v trebuhu. Pogosto je čutila, kot da jo nekaj tišči pod levim rebrom, vendar temu ni posvečala pozornosti. Ker je rodila hčerko, ki je ob rojstvu tehtala 4,8 kilograma, je mislila, da se ji je morda med nosečnostjo ukrižilo rebro.

»Bolečina v trebuhu je bila tako močna, da imam meglen spomin na obisk pri zdravniku ali

ANDREJA
COMINO

pogovor z njim. Takrat so mi poleg akutnega gastritisa diagnosticirali še 7 mm velik polip na jetrih. Zdravnik je rekel, da je majhen in da ga moramo spremljati. Dodal je še, da bom s spremembo življenjskega sloga rešila težave z želodcem in jetri, vsake tri mesece sem hodila na preglede. Do lanskega avgusta je polip zrasel do 10 mm, zato so za november načrtovali operacijo. Sprijaznila sem se z operacijo in nisem iskala druge rešitve,« pove. Njen šef Robert Zavec že leta hodi na post k Marjanu Videnšku. Čeprav ji je veliko govoril o postu in je pri njem videla izjemne rezultate, svežino, moč in voljo do življenja po postu, o tem ni razmišljala.

»Ko sem avgusta lani prišla od zdravnika, sem šefu povedala za operacijo. Ker bi morala biti odsotna, sva morala rešiti veliko stvari. Poslušal me je, nato pa mi dejal, da se slišiva kasneje. Po desetih minutah sem od njega dobila sporočilo: 05. 10. 2024 greva na Krk na 10-dnevni post. Nisem bila navdušena, a sem privolila. Nisem imela česa izgubiti, saj sem bila že na koncu z zdravjem. Lahko sem le pridobila in pridobila sem ogromno,« razlaga in dodaja, da je pred postom obiskala svojega gastroenterologa in opravila krvne preiskave. V petek sta odšla na Krk, vendar se je že dogovorila, da jo v ponedeljek pridejo iskat, saj je bila prepričana, da ne bo zdržala.

Ne bi se mogla bolj zmotiti. Od prvega dne je bilo vzdušje čudovito, ljudje, ki sprejemajo drug drugega, izmenjujejo izkušnje in svetujejo. Po desetih dneh je imela občutek, kot da je s svojo družino. Tekoča hrana jo je povsem nasitila in zadovoljila. Dnevi so bili polni vsebine, imela je čas zase, razkošje, da se naspri in dan preživi v naravi. Bolečine v trebuhu in občutek teže so izvenili. »Imela pa sem toliko energije, da bi lahko peš prehodila svet! Občutek, da sem premagala sebe in zdržala, kar se mi je zdelo, da ne bom zmogla, me je vzpodbudil, da sem nadaljevala s postom tudi po vrnitvi domov. Cele štiri tedne, osemindvajset dni sem se še postila ob tekočini doma. Po postu sem šla na pregled. Moj gastroenterolog je bil presenečen – želodec se je obnovil, razjede so izginile, polip na jetrih pa je izginil. Zdravnik je bil navdušen, jaz pa sem namesto na operacijo šla na pohod v hribe,« pove in za konec doda, da je post tudi zdaj del njenega življenja. Uvedla je dan v tednu, ko ne je in pazi na svojo prehrano. Odkar se je začela postiti, ni poskusila kave, mleka in gaziranih pijač. Spremenila je svojo prehrano, življenjski slog, nekatere obveznosti je opustila, začela je hoditi pravočasno spat in odstranila iz svojega življenja ljudi, ki so ji povzročali stres.

»Preprosto, paziti sem začela, kaj jem in kaj je mene. Prej sem se deset let ukvarjala z odbojko, v karateju pa sem dosegla moder pas. Rekreativno sem tekla in se želela udeležiti triatlona ironman, vendar sem zaradi težav z želodcem to opustila. Zdaj, ko sem spet zdrava, načrtujem, da bom prihodnje leto začela s pripravami in uresničila svoje sanje.«

Divna Timotijević s svojim postnim »mentorjem« Robijem

Poslovno srečanje

Tradicija, ki se zopet vrača na Obalo

V **restavraciji Marina Portorož** so se po novem letu srečali obalni poslovneži. Ideja organizatorjev je, da se ponovno obudi stara tradicija poslovnih srečanj, kjer bi poslovneži izmenjevali svoje izkušnje, mnenja, načrte.

Kot je pojasnil **Matjaž Murko** iz podjetja Mennyacht, obujajo staro tradicijo, povabijo portoroške in obalne poslovneže, da se malo podružijo in pogovorijo, kakšno je bilo leto 2024 in kaj pričakujejo od nasled-

nega. Nad odzivom so, kot pravi, več kot navdušeni.

»Štirje podjetniki smo se zbrali in dogovorili, da ustvarimo zgodbo, ki bo trajala in postala tradicionalna. Da se bomo povezovali in ob zaključku poslovnega leta nazdravili vsem izzivom, ki nas čakajo v prihodnosti,« je razložil **Gašpar Gašpar Mišič** iz podjetja Gasspar d.o.o. Meni, da je srečanje in številčnost udeležbe na njem potrditev, da se povezovanje izplača. »Že-

lim si, da se ta zgodba nadaljuje. Želim si, da bi se tako bolje spoznavali, sprostiti, saj odtujenost nikomur ne koristi. Želim si, da v poslovnem svetu zaživi neka taka nit, zrelost, druženje, povezovanje,« dodaja Mišič, ki pravi, da imamo v Sloveniji vse, kar imajo veliki in še več. »Če se bomo družili in povezovali, bomo ustvarjali z več energije in več volje,« zaključuje podjetnik.

Miha Zupanc (Marina Portorož d.d.) se je ob tem zahvalil vsem sodelujočim. Tudi on

EVA
BRANC

pravi, da gre za oživiljanje tradicije, ki je bila nekoč močno prisotna.

Po besedah **Andreja Kraševca** takih druženj primanjkuje, saj bi si podjetniki želeli več tovrstnih dogodkov, na katerih se v pozitivnem vzdušju izmenjujejo dobre ideje in zamisli. V javnosti se namreč veliko govori o negativnih stvareh, pozitivnih zgodb pa je bolj malo. Nad odzivom so več kot navdušeni, zato si od leta 2025 vsi obetajo veliko dobrega sodelovanja in uspehov.

Enes Lojo, nekdanji dolgoletni direktor Marine Portorož, pa je ob tem izrazil zadovoljstvo, da Marina nadaljuje tako tradicijo.

Breda Krajnc – življenje, polno izzivov, strasti in pozitivnosti

ŽIVI V TRENUTKU, TUKAJ IN ZDAJ.

O BREDI BI LAHKO REKLI LE – NEUSTAVLJIVA. ŽIVI TAKO ZELO POLNO IN VSESTRANSKO ŽIVLJENJE, DA SE MNOGI ŠALIJO: »BILO KUDA, BREDA SVUDA.« TO SE POPOLNOMA UJEMA Z NJENIM ŽIVLJENJEM – VEDNO PRISOTNA, VEDNO PRIPRAVLJENA NA NOV IZZIV, KJERKOLI ŽE. »RADA REČEM, DA SEM "DEKLICA", KI ŽIVI ZA SVOJE SANJE, ZAME NESKONČNE. SEM SKROMNA, RADA DELAM, ŠIRIM POZITIVNOST MED LJUDMI IN SODELUJEM Z USPEŠNIMI PODJETJI TER SRČNIMI POSAMEZNIKI. UŽIVAM ŽIVLJENJE, OBOŽUJEM PLES, GLASBO IN SLOVENSKE GLASBENIKE. MOJ NAJVEČJI USPEH V GLASBENIH VODAH JE BILO ZAGOTOVO POVABILO, DA SEM KOT GOSTJA NA KONCERTU HELENE BLAGNE PRED 3000 LJUDMI V KOPRU LETA 2003 ZAPELA NJENEGA MAČOTA.«

Breda se z veseljem spominja odraščanja v Luciji. »Težko bi si predstavljala življenje drugje, saj sem otrok morja in sonca. Od malega sem uživala v druženju s sosedi pred blokom, ko smo sami hodili na plažo, kar je bilo takrat mogoče. Mnogi starši so delali v turizmu ali gostinstvu, zato smo otroci pogosto sami skrbeli zase, občasno pa so nas obiskale sosede, da so preverile, če je vse v redu. Kasneje pa smo čas preživljali v diskotekah in barih. Nepozabno je bilo v Tivoliju, Arcadii, Get27, Treh papigah. Zdaj, ko sem bolj zrela, pa zelo uživam v prireditvah, koncertih in na

zasebnih zabavah, kjer skupaj skuhamo, zaplešemo, zapojejo in se preprosto zabavamo. Skromno, pristno, a polno veselja,« pove Breda, ki zelo rada animira družbo, pripravi igrice. Velikokrat zgrabi mikrofona in zapoje. Glasba je njena strast in ljubezen. »Mnogi pravijo, da bi morala delati kot animatorica, vendar sem to vedno počela s strastjo – če bi s tem služila, bi bilo morda drugače, zato jo prenesem na svoje prijatelje in vse, za katere mi niso vseeno.«

PR za kozmetični salon Jane Novak in se ukvarja z ljubiteljsko fotografijo. Skratka, sem nekakšen multipraktik, ki se vsega loti z veseljem. Nič mi ni težko – sem vestna, delavna in se z veseljem lotim različnih izzivov. Polna energije bo v začetku letošnjega avgusta praznovala poseben mejnik – 50 let. »Ne morem verjeti, kako hitro so minila ta leta! Vesela sem, ko mi rečejo, da sem videti veliko mlajša, kot sem v resnici. Počnem sto različnih stvari, in ko me vprašajo, kako mi uspe

Breda pravi:

»Ljudje pogosto večino svojega časa, energije in skrbi posvečamo prihodnosti ali preteklosti. A preteklosti ne moremo spremeniti, pričakovana prihodnost pa se v večini primerov ne uresniči. Iz preteklosti se lahko učimo, prihodnosti pa stremimo naproti. A živimo v tem trenutku. Imejmo se radi. Če se bomo imeli radi, nas bodo imeli tudi drugi.« Na sebi ima v obliki tatujev tri pomembne motivacijske stavke:

- YOU CAN – ZMOREŠ! Naj bodo vaše misli pozitivne, saj misli postanejo besede, besede obnašanje, obnašanje navade, navade vrednote, vrednote pa usoda.
- LIVE IN THE MOMENT! Živi v sedanjem trenutku – nekaj najbolj naravnega, a hkrati največji izziv.
- "Pole, pole" in "Hakuna Matata." (Sporočila iz Afrike: "Počasi, počasi" in "Brez skrbi, brez težav."). To večkrat ni lahko, vendar delam na tem.

ZLAHKA JE MULTIPRAKTIK

Tako počne skoraj vse: najprej je končala srednjo medicinsko šolo in zaključila še Fakulteto za pomorstvo in promet, a življenje jo je popeljalo v različne smeri. Dobro desetletje je delala v avtomobilski industriji, na oddelku za obveščanje in komuniciranje, kar jo je naučilo, kako pomembni sta komunikacija in organizacija. Zadnjih osem let dela na recepciji v Hotelu Marina, hkrati pa že dve leti dela kot pospeševalka prodaje in pomoč v butikcu Napoleon v Portorožu. Na vprašanje, kako zdrži dve službi hkrati, izstrelji, da ni težko delati, kjer je lepo. Poleg tega pomaga še v Rokometnem klubu Piran, opravlja

BREDA S POPOTNIŠKO PRIJATELJICO KATI AŽMAN, S KATERO STA SKUPAJ PREPOTOVALI ŠTEVILNE KRAJE. KATI JI JE ŠE POGLOBILA STRAST DO POTOVANJ. »V ŽIVLJENJU NI POMEMBNO, KAM GREMO – POMEMBNO JE, S KOM POTUJEMO.« FOTKA JE NASTALA NA SEJŠELIH LETA 2022.

biti povsod, jim včasih odgovorim: »Mogoče sem pa klonirana!« (smeh). Pa vendar je recept za mojo mladostno energijo in nasmejanost enostaven. Morda ima to kaj opraviti s tem, da nimam moža, ki bi mi delal sive lase (smeh), pa tudi otrok nimam, čeprav sem že od malega sanjala, da bom mama in skrbna žena. Žal se to ni zgodilo, a življenje mi je prineslo mnogo drugih radosti. Obožujem otroke, tako zelo, da sem sanjala o tem, da bi imela svoj vrtec, ki bi ga poimenovala »Pri teti Bredi«. Čeprav se včasih počutim, kot da mi nekaj manjka, sem se naučila živeti s tistim, kar imam,« je iskrena Breda, katere strast so potovanja in dobrodelnost.

NA POTOVANJH SI POLNI DUŠO

»Služba ti napolni žepe, dogodivščine pa dušo. Na svetu je tako malo potrebno za srečo – le pozitivni, pristni ljudje okoli nas, ki nas sprejmejo, kot smo. Potovanja mi vračajo moč in ljubezen do življenja. Kamorkoli grem, grem z vsem srcem. Težko bi izpostavila najlepšo destinacijo, saj je povsod nekaj posebnega. V življenju ni pomembno, kam gremo – pomembno je, s kom potujemo, zato je ključno, da skrbno izbiramo svojo družbo. Potovanja so od nekdaj moja strast, čeprav sem jih začela odkrivati nekoliko pozno. Potovanja te spremenijo – najprej te pus-

BREDINA DOLGOLETNA STRAST JE TUDI FOTOGRAFIRANJE. RADA UJAME SVOJE NAJLJUBŠE TRENUTKE IN JIH OVEKOVEČI, DA NE GREDO V POZABO. TAKO JE LANI UŽIVALA V TANZANII V NARODNEM PARKU MIKUMI, ENEM NAJVEČJIH PARKOV V TANZANII, BOGATEM Z DIVJIMI ŽIVALMI, KOT SO GNUJI, ZEBRE, LEVI, SLONI IN ŠTEVILNE DRUGE. OGLEDATI SI TO V ŽIVO, JE RES NEPOZABNO DOŽIVETJE.

tijo brez besed, nato pa te preoblikujejo v pripovedovalca zgodb. Nikoli ni prepozno, da začneš. Potovanja so vredna vsakršnih stroškov, saj vsak popotnik prinese dragocene izkušnje. Kot pravi Dalajlama: »Enkrat na leto pojdi nekam, kjer še nisi bil.« V zadnjih letih mi to uspeva, a še vedno imam na seznamu veliko krajev. Sovražim rutino in verjamem, da bom še mnogokrat obiskala čudovite kraje ter ustvarila zgodbe, ki jih boste prebirali na mojih družbenih omrežjih. Veseli me, ko se vrnem s potovanja in mnogi pišejo, da uživajo v mojih napotkih. To me veseli in podpora ter zanimanje za moje objave, me spodbujata, da pišem. Na vsako potovanje se temeljito pripravim in svoje izkušnje rada delim z drugimi. Moja prijateljica Kati Ažman, s katero sem prepotovala že precej sveta, mi je še poglobila strast do potovanj. Kati vse odlično organizira, vedno poskrbi, da so naši načrti tudi finančno dobro zastavljeni. Rada delim potopise in fotografije, saj verjamem, da koristijo tudi drugim popotnikom,« pove Breda, ki se že v kratkem odpravlja na potovanje s križarko, ki jo bo popeljala po Latinski Ameriki v ritmih sambe, tanga in caipirinha. Čaka jo obisk Brazilije, Argentine in Urugvaja.

DOBRODELNOST JI NAPOLNI SRCE

Breda ni odraščala v premožni družini. Živeli so skromno in težko so si kaj privoščili. »Verjetno iz tega izvira moj čut za pomoč ljudem v stiski. Pomagati drugim me izpolnjuje. To je preprosto del mene. Poskušam biti dobrodelna vsak dan, kjerkoli je to potrebno. Kar daš, običajno ne izpostaviš – preprosto narediš in to je to. Včasih pa kaj objavim ali izpostavim, da morda k temu spodbudim še koga drugega. Pomoč ljudem v stiski bi morala biti položena že v našo zibelko. Mene so starši naučili, da je pomoč šibkejšim in tistim, ki jo potrebujejo, nuja in častno opravilo. Bodimo dobrodelni in pomagajmo ljudem, ki nas potrebujejo, skozi vse leto, ne le decembra! Dobrota živi v ljudeh. Pomagajmo tistim, ki se znajdejo v stiski – ni jih malo. Naša solidarnost je ključna za premagovanje težav, s katerimi se soočajo tisti v težkih razmerah. Skupaj smo močnejši!

Pomagajmo tam, kjer lahko,« je pozitivna Breda, ki jo poleti čaka še ena prelomnica.

DOBER DAN ABRAHAM

Praznovanje 50. letnice zanjo ni le številka, temveč priložnost za premislek o vsem, kar je doživela in veselje za vse priložnosti, ki so še pred njo. Današnji abrahamovci še vedno živijo polno in energično. Breda se zaveda, kako pomembno je živeti tu in zdaj. Ceni vsak trenutek, ker nikoli ne veš, kaj ti prinese prihodnost. Ko pregleduje albume

BREDA, KI S SVOJO SKROMNOSTJO IN POZITIVNOSTJO NAVDIHUJE LJUDI, ŽE TRI LETA SODELUJE S KOZMETIČNIM SALONOM JANE NOVAK.

BREDA V TANZANIJI, V VASICI MASAI OV. BREDA NIMA SVOJIH OTROK, JIH PA NEIZMERNO OBOŽUJE IN ONI NJO, TAKO ZELO, DA JE SANJALA O TEM, DA BI IMELA SVOJ VRTEC, KI BI GA POIMENOVALA »PRI TETI BREDI«.

V BELI PUŠČAVI AL KHALUF DUNES V OMANU, ZNANI TUDI KOT SUGAR DUNES. LETA 2023 JE TAM PREŽIVELA NEPOZABEN 16-DNEVNI DOPUST. PO IZKUŠNJAH IZ SAHARE SO BILE ORANŽNE SIPINE NEKAJ POSEBNEGA, A MORJE BELEGA PESKA SREDI NIČESAR V OMANU JE BILO ŠE BOLJ OČARLJIVO.

s fotografijami, se zaveda, kako intenzivnih 49 let je doživela, polnih nepozabnih trenutkov, smeha, izzivov in novih začetkov. »Toliko stvari se je zgodilo, da jih morda že pozabim, vendar me fotografije, zapisi in spomini ljudi, ki so bili del teh trenutkov, vedno znova spominjo na lepoto teh dni. Že zdaj razmišljam, kako bom praznovala okroglo obletnico. Seveda ne bi bila Breda, če si ne bi pripravila presenečenja kar sama! Zagotovo bo zabavno, veselo in predvsem v mojem slogu – z glasbo, plesom in pozitivnimi ljudmi. Ime zabave bo Breda & Friends, črno in zlato obarvane. Povabila bom tudi glasbene goste, ki bodo soustvarjali to nepozabno praznovanje,« pripoveduje in dodaja, da si želi za okroglo obletnico izpolniti še eno dolgoletno željo – da odpoje svojo pesem, ki bi ji jo nekdo napisal. Ob spremljavi obalnih glasbenikov, ki bi pristopili k njenemu izzivu. »Nekatere posameznike sem že povprašala, ali bi odpeli z menoj in bili so navdušeni. Zdaj potrebujem le nekoga, ki bo vse to usklajeval, in sprejel izziv. Prepričana sem, da bo ta izziv uspešno zaključen!« sklene ta vesela in optimistična ženska, ki ima na obali občutek, kot da je vsak dan na dopustu. Potuje po svetu, da bi videla delfine, vendar jih nikjer ne sreča, kljub temu da plačuje drage izlete, da jih vidi. Na koncu jih vidi v svojem kraju, v Piranu. »Bila sem na Islandiji in upala, da bom doživela enega najbolj čarobnih spektaklov narave – aurore borealis. Nisem je videla, vendar smo ta čudež opazovali lani prav pri nas. Imamo vse, kar imajo drugi, vendar premalo cenimo te stvari. Letimo ure in ure daleč, na koncu pa doživimo prave čudeže prav doma. In naši sončni zahodi? Nič lepšega, kot jih opazovati v Izoli.«

Andreja Comino

7 živil, ki se jim pozimi raje izognite

V uredništvu smo ob koncu leta pripravili izbor top 10 najbolj branih člankov v letu 2024. Eden od njih je o živilih, ki se jim pozimi raje izognite.

Pozimi je pomembno, da uživamo živila, ki so sezonska in bogata s hranili, saj tako podpiramo imunski sistem in se prilagajamo potrebam svojega telesa. Nekatera živila so izven sezone manj okusna, hranljiva ali trajnostna, zato jih je bolje nadomestiti z drugimi sezonskimi alternativami. Tukaj je nekaj primerov živil, ki se jim pozimi raje izognite, in predlogi za boljše izbire.

ŠPARGLJI

Šparglji so na voljo skoraj celo leto, vendar so najboljši spomladi, ko so vršički čvrsti in polni okusa. Zimski šparglji, ki prihajajo iz Latinske Amerike, so pogosto olesneli in brez pravega okusa.

Namesto tega izberite:

Brstični ohrovt, ki spada v družino križnic, je odličen vir vitamina C, ki krepi imunski sistem, in vitamina K, ki podpira zdravje kosti. Najbolj okusen je, če ga pripravite

skupaj z domačo panceto.

BRESKVE

Breskve so najboljše poleti, ko so sočne in sladke. Po avgustu jih je težko najti, saj so izven sezone, pozimi pa običajno prihajajo iz Južne Amerike, kjer izgubijo svojo polnost okusa.

Namesto tega izberite:

Citrusi, kot so pomaranče, so idealna izbira pozimi. Polni so osvežilnega sladko-kislega soka ter bogati z vitamini in minerali, ki pomagajo krepiti odpornost pred sezonskimi prehladi in gripo.

SVEŽI GRAH

Grah je sladek in nežen pridelek, značilen za pomlad, ter velja za eno najčistejših vrst zelenjave. Če ga najdete pozimi, so zrna običajno bolj škrobnata in manj okusna.

Namesto tega izberite:

Zamrznjen grah, ki je bil nabran v sezoni in ima okus, ki je najbližji svežemu. Je priložna in hranljiva izbira za zimske mesece.

KORUZA NA STORŽU

Uživanje v kuhanih ali pečenih storžih koruze je boljše izbira od prigrizkov, kot je čips. Vendar pa sveži storži pozimi niso primerljivi s poletno koruzo, ki je polna sladkega in mehkega zrnja.

Namesto tega izberite:

Zamrznjeni izdelki, kot je sladka koruza, so zdrava alternativa sveži koruzi. Čeprav pozimi ne morete grizljati storžev, vam uživanje zrn vseeno zagotovi pomembne vire luteina.

JAGODE

Če pozimi naletite na jagode, gre verjetno za plodove, ki so pol poletja in celo jesen čakali v hladilnici. Takšne jagode nimajo pravega okusa in vonja, hranilne snovi pa se med dolgotrajnim skladiščenjem izgubijo.

Namesto tega izberite:

Zamrznjeno jagodičevje je obrano v obdobju največje sočnosti in se odlično poda pri pripravi pečenih sladkic, kot so pite in zavitki.

PARADIŽNIKI

Ob koncu poletja so paradižniki na vrhuncu okusa, sočnosti in arome. Če pa so po obiranju več mesecev skladiščeni v hladilnicah, izgubijo svojo svežino, okus in pomembno količino likopena.

Namesto tega izberite:

Sveži paradižniki so vedno najboljša izbira, vendar pozimi za pripravo juh, enolončnic in omak posežite po konzerviranih pelatih ali pasirani paradižnikovi mezgi. Če je mogoče, izberite steklene kozarce z ekološko pridelanimi plodovi in brez konzervansov.

BOROVNICE

Borovnice so pozimi ne le izjemno drage, ampak vsebujejo tudi manj vitamina C in so bolj nagnjene k propadanju.

Namesto tega izberite:

Zamrznjene borovnice so prav tako zdrave kot sveže, saj vsebujejo skoraj enako količino antioksidantov. So idealna izbira za dodajanje v smutije, jogurte ali pri pripravi sladkic.

Lucija, Liminjanska c. 96, 6320 Portorož
Gsm: +386 41 618 541, Tel.: +386 5 677 87 77, + 386 5 674 62 30
E-pošta: kamp.fiesa@gmail.com

Moda 2025

Z novim letom prihajajo nove modne smernice.

Modni oblikovalci so že na lanskih tednih mode predstavili široko paleto slogov, barv in materialov, ki jih bomo kmalu videli v izložbah, modnih revijah in na ulicah. Od drzne asimetrije do romantičnih cvetličnih vzorcev, letošnji trendi obljublajo nekaj za vsak okus. Čeprav je Pantone barva leta Mocha Mousse, bo moda 2025 zaznamovala oranžna. Ta močna, sončna barva, ki simbolizira vitalnost in optimizem, bo vladala tako pri dnevnikih kot večernih oblačilih. Oranžna bo kraljevala pri znamkah, kot so Bottega Veneta, Alexander McQueen in Alberta Ferretti. Ob oranžni pa bomo srečali tudi pastele, kot so zelena,

bledo roza in nežno rumena. Klasična izbira za pomlad in poletje bo tudi bela, ki tokrat dobi tridimenzionalen značaj. Vedno »in« bodo tudi kombinacije bele in beige barve, ki so popolna izbira za tiste, ki prisegajo na preproste, a prefinjene modne videze.

CVETLIČNI VZORCI IN ASIMETRIJA

Cvetlični vzorci tudi v 2025 ostajajo nepogrešljivi, vendar letos prinašajo pridih nostalgije. Zasnovani so namreč po vzoru garderobe naših babic in tako ustvarjajo romantično vzdušje preteklosti. Med znamkami, ki stavijo na cvetlično nostalgijo, sta denimo Chloé in Prada.

Po drugi strani pa svežo drznost v vsakodnevno modo prinaša asimetrija. Ta se bo letos izrazila v ekstremni obliki: jakne z eno samo manšeto ali hlače z eno hlačnico bodo postale vsakodnevna stvarnost.

MOŠKI KROJI IN BALONASTE SILHUETE

Moški kroji v prevelikih velikostih že nekaj sezon zavzemajo pomembno mesto in tudi letošnja pomlad ni izjema. Blazerji z dvojnimi zapenjanjem in dolgi plašči bodo zaznamovali številne kolekcije. Ob njih pa se letos vrača tudi volumen. Nagubana oblačila in napihnjene oblike, bodisi pri krilih ali mini oblekah, bodo vsekakor izsto-

pale. Če radi eksperimentirate z najnovejšimi trendi, vas bodo očarala maxi krila. Letos izstopajo plisirani modeli v nevtralnih odtenkih, ki združujejo eleganco in praktičnost. Sicer bo poslovni videz, t.i. »corpcore«, tudi v sezoni 2025 postal ključni del vsakdanje garderobe. Kaj ga naredi tako modnega? Igranje z volumni, prevelike proporcije in prefinjeni kroji, ki poslovni estetiki dodajo sodoben in glamurozen pridih. Tako boste lahko brez težav združili strogost pisarniškega videza s sproščenostjo vsakdanjih trenutkov, ne da bi izgubili eleganco.

ANDREJA
ČMAJ FAKIN

MODA S ŠPORTNIM PRIDIHOM

Olimpijski duh se v 2025 prenaša na modo. Številne priznane modne znamke so se predstavile z zanimivimi kombinacijami športnih in elegantnih elementov. Tudi vi lahko mirne vesti tehnične hlače kombinirate s krojenim sukničem, večerno obleko s športno vetrovko ali komplet za telovadnico s čezkolenskimi škornji. Moda pomladi in poletja 2025 namreč prepleta športne elemente z ultra glamuroznimi detajli in tako atletski šik postavlja eleganco ter praktičnost v popolno harmonijo.

PREVERJAMO URBANE MITE

Pokažimo svoj pravi obraz

Nizke temperature, ogreva- ni notranji prostori, premalo sonca in vitamina D, slaba skrb za kožo ter decembrsko prehranjevanje, ki je bilo vse prej kot zdravo in raznoliko, naj bi mnogim prinašalo tudi takšne in drugačne težave s kožo, med katere sodijo tudi akne. Z njimi se sooča veliko ljudi vseh starosti, v različnih življenjskih obdobjih in lahko kljub prepričanju, da se akne pojavljajo predvsem v puberteti, prizadenejo tudi odrasle. Zadnja leta se je predvsem med dekletimi in mlajšimi ženskami razširilo zavedanje o jutranji in večerni rutini nege kože na obrazu. Trg ponuja bogato paleto izdelkov različnih znamk: micelarne vode, mila za obraz, serumi ... Razpon njihovih cen pa sega od par evrov, do več deset evrov za en izdelek. Zaradi pogostosti aken kroži veliko mitov, ki pogosto zamegljijo resnico in otežijo pravilno obravnavo tega stanja.

Akne povzročajo slaba higiena. Ne drži. Mnogi verjamejo, da so akne posledica umazane kože ali neustreznega umivanja obraza. Resnica je, da akne povzročajo številni dejavniki, vključno s hormonskimi spremembami, povečanim izločanjem loja zaradi vpliva spolnih hormonov, zamašitvi-

jo por in bakterijami. Uporaba agresivnih čistilnih sredstev in umivanje obraza večkrat na dan lahko kožo celo dražita in poslabšata stanje. Prav tako dermatologi svetujejo, da ne zamenjate terapij in kozmetičnih izdelkov prehitro, saj ti potrebujejo vsaj 6 do 8 tednov, da začnejo delovati. Njihov pravi učinek pa je viden šele po 3 ali 4 mesecih.

Mastna hrana povzroča akne. Delno drži. Čokolada, krompirček in ostala mastna hrana ima zelo malo vpliva na pojav aken oziroma za to ni znanstvenih dokazov. Vendar pa lahko hrana z visokim glikemičnim indeksom (kot so sladkorji in rafinirani ogljikovi hidrati) poveča tveganje za izbruhe pri nekaterih ljudeh.

Stiskanje mozoljev pospeši celjenje. Ni res. Vemo, da so mozolji neprijetni in da ko se pogledate v ogledalo, vas kar kličejo k temu, da bi jih stisnili, ampak se poskusite zadržati, saj lahko to povzroči več škode kot koristi. Stiskanje mozoljev poveča tveganje za vnetje, okužbo in nastanek brazgotin. Raje poskrbite, da se obraza ne dotikate z umazanimi rokami, da kožo redno negujete in čistite z ustreznimi in preverjenimi kozmetičnimi izdelki, da si ne sposojate ličil od drugih, se naličeni ne odpravite spat in med telesno aktivnostjo znoja ne obrišete z grobo brisačo, ampak ga samo popivnate in tako preprečite dodatno draženje kože.

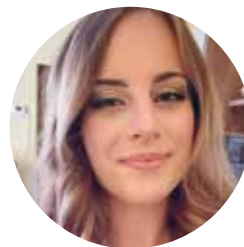
Akne so bolezen mladih. Ni res. Kot sem že v uvodu članka zapisala, se akne lahko pojavijo v začetku pubertete (med 10 in 12 letom) in se nato stopnjujejo do 18 oziroma 20 leta. Večini se stanje umiri v drugi polovici dvajsetih let, nekateri pa se z njimi spopadajo še pri tridesetih ali štiride-

setih letih. Približno 85 % mladih in 30 % odraslih se spopada z aknami.

Zobna pasta posuši akne in pomaga, da prej izginejo. Ni res. Zobna pasta bo mogoče res posušila akne, ampak vsebuje fluorid, ki je zelo agresiven in ni prijazen koži, zato lahko včasih akne celo poslabša. Ob tem velja opozorilo in poziv, da vsi, ki se soočate z aknami, najprej obiščete dermatologa, ki bo vaše stanje podrobno preučil in vam svetoval, kako postopati, da jih boste čim prej in učinkovito odpravili. Zagotovo pa nas lahko tolaži misel, da se akne da omiliti in da zaznamujejo samo krajše obdobje našega življenja. Razumevanje vzrokov, pravilna nega kože in zdrav življenjski slog so ključni koraki k izboljšanju stanja kože. Kar je najbolj pomembno pa je zavedanje, da se lepota začne z občutkom samozavesti in ljubezni do sebe.

MANCA HRIBOVŠEK

Vrt v februarju

Spremenljivo januarsko vreme brez pretirano hladnih dni je za nami, februarja pa že pripravljamo sadilni načrt z našimi željami in možnostmi. Dober načrt nam lahko prinese obilnejši pridelek, pri tem ne smemo pozabiti pripravljenih gredic in gnojenja. V zaprte ogrevane grede lahko sejemo solate, peteršilj, zeleno, paradižnike, paprike, čili, jajčevce, konec meseca lahko na prostem sejemo grah, redkvice in bob, sadimo solatne, porove, cvetačine, brokoli-jeve... sadike. Pri nabavi semena in sadilnega materiala moramo zaupati priznanim semenskim hišam in deklaracijam. Februarja poskrbimo tudi za semenski krompir. Kakovostna in pregledana semena dobimo v specializiranih trgovinah. Krompir zložimo v zabojčke in ga nakalimo. Če ga režemo na manjše kose, moramo to opraviti vsaj dva tedna pred sajenjem, da se rane zacelijo.

Zeliščni vrt spet oživlja. Potrebno je pregledati rastline in narediti načrt o dognojevanju. Uporabljamo organska gnojila, v zeliščnem vrtu pa je zelo primerno dodajanje komposta. Če želimo dodajati kupljena organska gnojila, katerih uporaba je lažja, moramo vedeti, da ne vsebujejo semena plevelov, delujejo krajši čas, zato jih je primerno uporabljati s kompostom. Bujno razraščene rastline je potrebno porezati krepko nazaj, da ne bodo silile v prostor, ki jim ni namenjen.

V **sadnem vrtu** opravljamo obrezovanje. Ne pozabimo zamazati večje rane s cepilno smolo. Opravimo lahko tudi škropljenje proti boleznim z bakrenimi pripravki. Proti škodljivcem pa škropimo, ko se brsti napnejo. Za primerne pripravke se pozanimajte v prodajalnah z zaščitnimi sredstvi.

V **okrasnem vrtu** nas rastline razveseljujejo s cvetenjem, druge so začele lepo poganjati, nekatere pa so še v trdnem spancu. Tulipani, narcise, hijacinte so že lepo pogнали in imajo cvetne nastavke. Okrasna kutina

se tudi bohota s cvetjem. Kot podrast so mnogokrat posajeni telohi tudi v polnem razcvetu. Čas je primeren za obrezovanje trajnic in grmovnic. Gnojenje je tudi pomembno, trudimo se uporabljati organska gnojila, zato trajnice gnojimo samo s kompostom. Pri grmovnicah je dobro uporabljati peletirana organska gnojila v kombinaciji s kompostom. Pomembno je, da se peletirana gnojila zadelajo v zemljo, kjer se sproščajo hranilne snovi. Nekatere rastline, kot so citrusi in kisloljube rastline, zahtevajo posebna gnojila, prilagojena njihovim potrebam.

V tem obdobju se lotimo tudi obrezovanja vrtnic in hortenzij, vendar pred tem obnovimo vedenje o tem, ker vpliva na cvetenje in razrast rastlin.

Travne površine se tudi prebujajo. Če so temperature

SAŠO MEJAK

dovolj visoke, lahko opravimo tudi njihovo zračenje in prvo gnojenje. Pomembno je preveriti brezhizno delovanje namlakalnega sistema, ko ga bomo potrebovali.

Še vedno skrbimo za ptice, ki s svojim poskakanjem, barvami in petjem popestrijo naš vrt. Dokler je še hladno, postavimo krmilnice, lojne pogače, različno zrnje in začutili boste prijeten vrtni prostor s ptičjim petjem.

ŠTEFAN

051 303 100

e: info@prevozi-portoroz.com

NON STOP 24 ur

Posebne ugodnosti za starejše občane, študente in stalne stranke • Za daljše prevoze priporočamo prednajo

ELEKTROCENTER

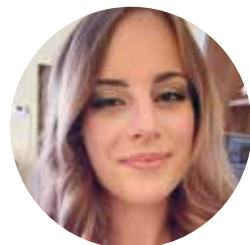
Salon svetil in največja ponudba elektromateriala
Vanganelška c. 6, Koper • www.elektro-center.si
Tel.: 05/ 612 1500 • GSM: 041 283 385

Vabljeni v specializirano trgovino z elektrotehničnim materialom • Z načinom samopostrežbe za vaš hitrejši nakup

RECEPT NONE OLGE

Frmentonova mineštra - bobići

MANCA HRIBOVŠEK

MOJI SPOMINI NA OSNOVNO ŠOLO SO ZELO LEPI. PO POUKU SMO S PRIJATELJI DOMOV VEČINOMA ODHAJALI PEŠ, ČE NAS JE KDAJ PRESENETILO SLABO VREME, PA ME JE PRED ŠOLSKIMI VRATI ČAKAL NONOTOV ORANŽEN GOLF, S KATERIM SVA SE HITRO ODPELJALA DOMOV, KJER NAS JE NONA NESTRPNO ČAKALA S SVEŽE PRIPRAVLJENIM KOSILOM.

V zimskih časih so bile to pogosto takšne in drugačne enolončnice oziroma po naše mineštre, ki so nas ogrele in po napornem dnevu v šolskih klopeh napolnile z vitamini. Na meniju so se tedensko znašili tudi bobići, istrska jed pripravljena iz koruze oziroma frmentona. V spomin na vse naše none in nonote bom z vami delila recept, po katerem bo vaša

kuhinja zadišala na takšen način, da vam bo vsaka žlica bobičev priklicala spomin iz brezskrbnih otroških dni.

Sestavine za 4 osebe:

- 400 gramov koruze
- 200 gramov fižola
- 2 korenčka
- 3 krompirje
- domača šalša
- meso (klobasa, panceta)
- začimbe, jušna kocka/jušna osnova

Postopek priprave:

V loncu na olju popečemo meso. Korenček in krompir olupimo, operemo, ga narežemo na poljubno velike kose in dodamo mesu. Ko se popraži, zalijemo s prbl. litrom in pol vode. Dodamo koruzo in fižol, ki pa jih moramo prej posebej namočiti in skuhati, da se omehčajo. Če nimate dovolj časa, lahko uporabite tudi konzervirane. Dodamo 400 gramov domače šalše, dodamo jušno osnovo ali govejo/zelenjavno kocko ter ostale začimbe (sol, poper – pozor, previdno, da ne začinite preveč, ker so ponavadi zelo slane že klobase ali drugo meso, ki ga popečemo na začetku pripravljanja mineštre). Po želji lahko dodamo tudi peteršilj. Počakamo, da vse skuhaj zavre, pokrijemo s pokrovom in kuhamo približno eno uro oziroma dokler se ne zmehčata krompir in korenček. Za še dodaten užitek lahko bobiče postrežemo s svežim, toplim domačim kruhom. Je pa to ena izmed tistih jedi, pri katerih je dobro, da količinsko skuhamo malo več, saj so še boljši in bolj okusni naslednji dan.

Bobići so značilna jed primorske kuhinje, ki odraža bogato kulturno dediščino tega območja. V preteklosti so jo pripravljali ob posebnih priložnostih, danes pa je priljubljena jed, ki nas greje v hladnih zimskih dneh. Želim si videti fotografije vaših ustvarjanj, zato mi jih kar pogumno pošljite na manca.hribovsek@obalaplus.si. Prav tako mi lahko na ta elektronski naslov pošljete tudi kakšno vašo željo, kateri istrski recept naj predstavim v naslednji številki. Vaše ideje so dobrodošle.

GEODETSKE STORITVE d.o.o. PORTOROŽ

VBS d.o.o. Portorož
 Obala 125, 6320 Portorož
 tel.: 05/677-85-80
 GSM: 031/637-176
 e-mail: bogdan@vbs.si

NEKDANJI ITALJANSKI ALPSKI SMUČAR MATTEO	NEKDANJA AVSTRJSKA SMUČARKA ELFI	KEMIJSKI ZNAK ZA BOR ŠPAN. PISEC ARTURO	SESTAVIL Boris Klisišek	ALDO FABRIZI	SLOVENSKA PEVKA KEUC	KEMIJSKI ZNAK ZA ŽVEPLO DOLGOREPA PAPIGA	OBALaplus	FRANC NOVAK	HUDA BOLEZEN	25 ČRKA ABECEDA ZEMLJIŠKI GOSPOD V CARSKI RUSIJI	TIBETANSKO GOVEDO	FRANCOSKA PREPROGA	ZGORNJI DEL STOPALA (ANAT.)
NEBESNI SVOD			ŠIITSKA MILICA V LIBANONU				SLOVENSKI TEOLOG JANEZ						
DVANAJSTI MESEC V BABILON. KOLEDARJU			ŽUPNIJA (POG.) AMERIŠKI IGRALEC DANIEL				REKA V ZDA Z MOGOČNIMI SLAPOVI FR. PISATELJ ALPHONSE						
LITVANSKA PESNICA SALOMAJA				STOK, STOKANJE				VIKIŃSKA LADJA					
JEČA, ZAPOR				NAPEV (IT.) MODERNA GLASBA				ŠKOTSKI IGRALEC ALASTAIR SIN ZEVSJA			SILVO TERSEK AMERIŠKI REZISER SEGALL		
ŠVICARSKI PIANIST GEZA (1921-1976), MADŽ. RODU	JAVOR (LAT.) STREHA				ANGLIŠKA PLOŠČINSKA MERA FR. REZISER PIERRE			MISLEČI DUH PRI PLATONU OKUSNA JED				GLAVNO MESTO GRČIJE	MITOLOŠKO BITJE
ALEŠ KLINAR		ORIEN. RIŽEVO ŽGANJE UGANDSKI ATLET JOHN BUA				SLANO JEZERO V KAZAHSTANU VRH STREHE				LUKNAČ (STAR.) KAMBOŠKI POLITIK NOL			
NARAVA, ČUD			LOVNA PRIPRAVA BOLEČINE V ZOBU					MESTO V INDIJI PONOVNI NATIS					
DEJSTVO, KI PODPIRA KAKO TRDITEV				ENOJAMB-ORNA JADRNICJA (ANGL. SLOOP)				ŽIVALSKI VRT MILENA IVANIČ				AMERIŠKI FILMSKI VESOLJEČEK AVANS, NADAV	
ZAČETNA SKLADBA				MESTO V MEHIKI POKRAJINA V VIJETNAMU						DALMATINSKO ŽENSKO IME AMERIŠKI BIOLOG PHILIP			
OBALaplus	KRHKO PECIVO	KMEČKA SOBA (KNIŽ.) FRANCOŠKI SLIKAR JEAN LEON				ZADNJI DOŽ BENEŠKE REPUBLIKE LODOVICO				SLANA, IVJE NEMŠKI NOGOMETAS SEELER			
KLEMEN GRUDEN			BEOTIJEČ ČEŠKI PISATELJ KAREL			ILUSTRATORKA VOGELNIK IT. SKLADAT. GIUSEPPE			REDKA JED STRAH PRED JAVNIM NASTOPOM			FIŽOLOV PLOD, PLOD STROČNIC NASPLOH	BRITANSKA PRINCESA, ROJENA SPENCER
STVAR, PREDMET				NAJNIŽI MOŠKI PEVSKI GLAS			GLAVNO MESTO KANADE					STANE DOLANC REKA V GRUZIJI	
DALJŠE ČASOVNO OBDOBJE, VEK				BABIČA BASKOVSKA TERORISTIČNA ORGANIZACIJA			KRAJ PRI DOMZALAH NOČNA PTICA			SPREMILJEVALCI BOGA EROSA KRALJI ŽIVALI			
NAMAKANJE TELESA V TOPLI ALI HLADNI VODI					RADO ČASL EDO MOHORKO		KURIR, ODPOSLANEC IVAN IVACIČ			PREGRETI VODNI HLAPI ROMANA AMBROŽIČ			
MESTO V TURČIJI				TOK, TULEC				ŽUPAN V ČASU ILIRSKIH PROVINČ				IME BRITANSKEGA IGRALCA MOODYA	
VEČJA, V STRUGI TEKOČA VODA								IME AMERIŠKE IGRALKE GARDNER				REJNICA DVOJČKOV ROMULA IN REMA	

OARA: gruz. reka ČATEŽ: mit. bitje STER: am. igralec BARIN: zemljiški gospod AKII: ugand. atlet MANIN: zadnji dož GEROME: fr. slikar NERIS: litv. pesnica

DISCO CARNIVAL

28.02.2025

GRANDO PORTOROŽ
PORTOROSE

DAVID MORALES

SOLARDO

SECRET
DISCO

B2B

NIGHTSHIFT